

Domoljub

V Ljubljani, 24. januarja 1940

Čelo 53 Štev. 4

Nekaj notranje politike

Dne 26. avgusta lanskega leta, nekaj dni predno so na raznih bojiščih zagrmeli topovi in zaregljale strojne puške, je bil podpisan sporazum med Hrvati in Srbi in je izšla tudi uredba o banovini Hrvatski. S tem je bilo v naši državi rešeno najtežje vprašanje, to je hrvatsko vprašanje. Od tega dne so se polagoma prenašali posli iz Beograda na hrvatsko banovino in danes je hrvatska banovina v glavnem že urejena. In prav obisk kneza namestnika v Zagrebu je potrdil to dejstvo in izpričal, da so Hrvati sedaj zadovoljni. Če bi bil kdo tega vesel, smo bili prav gotovo Slovenci veseli in se še sedaj veselimo, da se je tako srečno rešilo to težko vprašanje in to prav po veliki zaslugi našega voditelja dr. Korošca. Veseli smo bili, da se je rešilo težko vprašanje, ki je viselo kakor temen oblak nad našo državo in bili veseli prav posebno zato, ker je bilo od tedaj naprej jasno, da dobimo tudi mi Slovenci nekaj podobnega, kakor so dobili Hrvati.

V zadnjem času se mnogo govori o volitvah. V notranje-političnem življenju naše države sta o tem nastali dve mnenji. Hrvati zahtevajo po svojem voditelju dr. Mačku čimprejšnji razpis volitev v hrvatski sabor in poleg tega pa zahtevajo tudi volitve v poslansko zbornico in sicer še prej, predno bi se ostali deli države, to je Slovenija in Srbija uredili po zgledu hrvatske banovine. Na drugi strani je pa skupina, h kateri pripadamo tudi Slovenci in pa večina Srbov ter zahtevamo, naj se država najprej preuredi na vsem državnem področju, to je v Sloveniji in Srbiji po zgledu hrvatske banovine in šele potem volitve.

Značilno je, da zahtevajo preureditev države skoraj vse politične stranke v Srbiji, to se pravi večina Srbov. Le najhujši centralisti, ki ne marajo pozabiti »zlatih časov« Živkovića in Jevtića, se upirajo preureditvi države in bi radi vsaj nekaj časa še živeli v centralistično urejeni državi. Istega mnenja, kakor je večina Srbov, smo tudi mi Slovenci. Če bomo šli na volitve, moramo iti vsi Slovenci, Hrvati in Srbi pod istim političnim ozračjem na volišče. Kako čudno bi vendar zgedalo in vzbujalo dokaj nevolje, če bi šli Hrvati samo potrditi svojo banovino, dočim bi pa morali iti Slovenci, vsaj tako bi se zdelo, iti šele v boj za banovino Slovenijo. Mi vsi dobro vemo, da je centralistični način državne ureditve, ki nas je od leta 1920 moril in mrcvaril po svoji mili volji, že strl in se ne bo več povrnil. Vemo tudi, da ga ne bodo nobene volitve obudile k življenju. Toda mi Slovenci zahtevamo, da gremo kakor Hrvati tudi mi Slovenci na volišče za to, da potrdimo samostojno slovensko banovino.

Zanimivo je vedeti, kako in koliko lažejo tisti, ki jim ni mar slovenske skupnosti in edinstnosti. Právcati mojstri laži so pa seveda komunisti, ki pošiljajo svoje hujskače po deželi z nalogo, da bi naše ljudi mešali. Ostudna laž, s katero hočejo begati ljudi, je ta, da so naši voditelji samo doma v Sloveniji za samoupravno ureditev Jugoslavije, dočim so pa v Beogradu za centralizem. Kdorkoli pozna vsaj malo, koliko se je naša stranka skozi 20 let trudila in borila za samoupravno ureditev države, ta bo pač z ogorčenjem zavrnil takšne laži. Te laži nas ne bodo premotile, saj vemo, da je komunizem laž in sredstvo, ki se ga poslužujejo ob vsaki priliki, če jim le kaže, da bi znali premotiti ljudi.

Poleg tega hočejo biti naši komunistični bratci tudi veliki demokrati in kot taki se seveda potegujejo za takojšnje volitve, še predno bi se država uredila po zgledu Hrvat-

ske banovine. Ni težko uganiti, zakaj hočejo imeti volitve. Oni pač mislijo, da bodo v politični borbi, ki se bo vršila, pristavili svoj piskerček in ves položaj izrabili v svojo korist. Že nešteto krat se je izkazalo, posebno v drugih državah n. pr. v Franciji in Španiji, da so komunistom malo mar urejene politične razmere, marveč jim je za to, da hujskajo ljudi in delajo med nepoučenimi zmedo. Komunisti nadalje grdo lažejo, češ, da so tisti ljudje, ki se bojijo volitev, skriti predvsem v vrstah JRZ, ker se bojijo poraza in ljudske obsodbe. No, Slovenci bomo šli s svojim voditeljem dr. Korošcem mirno na volitve, ker vemo, da je naše ljudstvo politično tako zrelo, da ga ne bodo premotili komunisti s svojimi lažmi. Slovensko ljudstvo dobro ve, kdo se je za nje boril in trpel, kdo je za nje resnično delal in vse žrtvoval, da je bil to dr. Korošec. Nikar naj ne mislijo komunisti, da bo šlo slovensko ljudstvo s tistimi, ki po nalogu Moskve lažejo in begajo ljudstvo, da bi tako pripravljali poč komunizmu. Ne, nikdar ne!

Kmetsko vprašanje - socialno vprašanje

Pod tem naslovom ste, gospod urednik, v zadnji številki »Domoljubac« objavili članek s podpisom —c. Članek sem jaz, preprost kmet, ki imam 12 ha zemlje in odgovarjajočo količino druge zemlje, večkrat skrbno prebral.

Ce sem članek razumel, potem bi bil smisel izvajati pisca tega članka približno sledeči: pri nas je okrog 700.000 ljudi, ki so navezani na zemljo in bi morali od zemlje živeti. Ta velika množica kmetskega ljudstva ima premalo zemlje in ne more od te svoje zemlje živeti. Zaradi tega je velik del te množice ljudi prepuščen revščini in pomanjkanju. Le razmeroma majhen del podeželskega ljudstva spada v vrsto pravih kmetov. Komaj četrtina od teh 700.000 podeželskih ljudi ima toliko zemlje, da more od zemlje živeti. Činitelji, ki so odgovorni za gospodarsko uspevanje slovenskega ljudstva, so pa v svojem delu za pospeševanje gospodarskega blagostanja podeželja imeli napačno merilo. Oni so videli v vseh prave kmete, kakor bi vsi ti imeli dovolj zemlje in so se v svojih gospodarskih ukrepih ravnali tako, da delajo le za prosep in korist te četrtine kmetskega ljudstva. Niso spoznali, da obstoji na kmetih socialno vprašanje, to je vprašanje, kako preskrbeti gospodarskih dobrin onim, ki nimajo dovolj zemlje, pa žive na deželi in so bistveni sestavni del slovenskega naroda.

Menim, da sem bistvo članka s temi svojimi izvajanjmi zadel. Potem takem je članek obsodba dela odgovornih činiteljev za naše

podeželje. Ali pa je ta obsodba pravična in služi ta huda kritika izboljšanju razmer na našem podeželju? Reči moram, da je članek v celoti zgrešil svoj cilj. Prizadevanja za izboljšanje gospodarskega stanja kmetskega ljudstva po naših javnih činiteljih so bila pred vojsko in po vojski velika. Namen javne uprave in privatne iniciative je bil, da uporabimo vsa dana sredstva za to, da okrepimo naš kmetski stan. Ustanavljale so se kmetijske šole, da bi dobili v vsaki občini vsaj nekaj kmetskih gospodarjev, ki bi imeli v dovoljni meri strokovno izobrazbo, da bi mogli tako po modernih načelih gospodarjenja urediti svoja posestva. Ta posestva bi bila zgled ljudem, kako naj gospodarijo. Vsi vemo za pregovor, ki pravi: »Besede mičejo, zgledi vlečejo«. Jaz kot kmet imam o teh šolah svoje mnenje. Če še ni vse vzorno, pa lahko postane vzorno. Treba nam je res še mnogo več kmetijskih in gospodinskih šol. V vsakem političnem okraju bi morala biti taka šola. Potem bi tudi odstotek strokovno izobraženih kmetov zrasel od 1 odstotka na več odstotkov. Tudi ljudsko in meščansko šolstvo bi v tem pogledu lahko mnogo več storilo kakor stori. Če plačujemo toliko denarja za šolstvo, imamo tudi pravico zahtevati, da se šola prilagodi razmeram kmetskega ljudstva. Bodoča banovina Slovenija bo brez dvoma v tem pogledu napravila svoje. Do sedaj nismo

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj.)

Naša šola in naše učiteljstvo

Naša šola ni šola, karkršne potrebujemo. Zdaj zidajo velike šolske palače z ogromnimi stroški ljudstva, — ali pa so sadovi temu primerni? »Po njih sadu jih boste spoznali.«

Dodaj si nihče ni upal o tem resnice spregovoriti, ker se vsak boji, da ga bodo naglani z »nazadnjakom« in »mračenjakom« sovrha izobrazbe in prosvete, ki boče ljudstvo držati v temi, da ga lahko vodi na uzdi. To so namreč fraze, s katerimi se otepajo zagovorniki liberalne šole upravičenih očitkov; to so »šance«, za katerimi se skrivajo in branijo.

Mi pa nimamo takega respektja pred lažjo izobrazbo, da bi si ne upali krinko ji z obraza potegniti, resnice pa v pravo luč postaviti. Zakaj neki bi se resnica ne smela povedati? Četudi je nekateri ne marajo slišati? Resnica ima pravico, da se sliši, in resnica zahteva, da se pove, pa bodi komu ljubo ali ne!

»Po njih sadu jih boste spoznali«, to velja, kakor o drugih stvareh, tako tudi v šoli.

Vemo, da vsega slabega nihče ne more preprečiti in vsega dobrega nihče ne doseči, vseh ljudi nihče dobrih narediti. Tudi Cerkev ne. Iz preprostega razloga, ker je nečesto poln. Vemo tudi, da je pri vsakem človeku najbolj merodajna domača, družinska vzgoja.

V kakršnem gnezdu se tiče izvali, tak pa je. Zanikrne domače vzgoje tudi šola ne more veliko nadomestiti in bistveno popraviti. Največ je ležeče na družini, na starših; ti vtisnejo človeku svojo podobo v srce, v značaj.

Cepprav je vse to res, vendar bi šole, — kolikor jih zdaj je in kakor se štejejo za polne, dovršene, na višini sedanjega časa, in

kolikor zahtevajo stroškov — morale roditi boljše sadove, kakor pa jih — ko bi bile prave!

Ko veda in izobrazba tako silno napreduje, bi morale — če je veda in izobrazba res najvišje — tudi ljudstvo toliko boljše biti, kolikor več je šol in čim popolnejše so. Ali pa je res boljše?... Sicer so stari ljudje vedno tožili nad pokvarjeno mladino; vendar pa so v naših časih tožbe nad pokvarjenostjo mladine brez dvoma bolj upravičene kakor kdaj prej. Jasno je kakor beli dan, da npravnost silovito pada, da nenravnost, nespodobnost strahovito narašča. Nesramnost nastopa vedno bolj očitno, bolj predrzno na dan. Časih so že tudi grešili, a so greh za greh imeli in se ga sramovali. Zdaj pa greha počejo več za greh imeti. Dokaz temu, ker liberalni listi pišejo greh v »ušesih«, s čimer hočejo reči, da to, kar kristjani imenujemo greh, zanje ni greh. Zato se ga pa tudi ne sramujejo! In s tem so podre vse meje dostojnosti, npravnosti, poštenja. Svet je s svojo hvalisano izobrazbo tako »napredoval«, da je prekuenil in na glavo postavil vse pojme dostojnosti. Najboljši dokaz za to je ta, da si najvišji državniški pred vsem svetom dovoljujejo najstrašnejše krivce, očitne laži, rope in druga hudo delstva, — in se jih nič ne sramujejo. Lahko bi mu vrgli v obraz »lopov, lažnik, tat, ropar«, — a on igra vlogo velikega gospoda, kateremu se klanja vse. Ljubezen proglašajo za slabost, sovraštvo pa za krepost in junastvo. To je morala satanova. Tako daleč je prišel svet s svojo kulturo brez vere, brez Boga.

bili v tej stvari sami svoji. Tudi nas ne zadene krivda, če šolstvo tem namenom ne služi.

Mnogo smo storili na združnem polju za kmetško ljudstvo. Pa tudi tukaj nas čakajo še velike naloge. Ne bom naštel vseh podrobnosti in vseh ukrepov v korist in za napredek našega kmetškega ljudstva.

Ali pa smo v resnici pozabili na drugi del podeželja, ki ne more živeti od svojih bornih posestev? Ali se za to tako privatna iniciativa kakor javna uprava ni brigala? Ali se je res ta veliki del podeželskega ljudstva prepuštil brezbrizno svoji usodi? Sedaj vprašam: Ali ni elektrifikacija, ki jo je pred 30 leti začel rajni dr. Lampe, ki so jo pristaši naše stranke v svo vsemo nadaljevali, ko so imeli oblast, ali niso z elektrifikacijo hoteli ustvariti deželi gospodarske predpogoje za povzdigo podeželskega ljudstva? Ali niso hoteli z elektrifikacijo podpreti obrtništvo za popolnejše in solidnejše izdelke svojih proizvodov? Ali ni elektrifikacija dežele hotela dati električno silo na razpolago vsem kram, da bi nastale nove tovarne, kjer bi imeli dodatni zaslužek oni, ki na svoji zemlji ne morejo živeti? Ali nismo z svo silo podpirali domače obrti zopet s tem namenom, da bi dali onim, ki imajo premalo zemlje, zaslužek? Ali ni upoštevalo prizadevanje za javna dela tudi ta cilj, da bi oteli več zemlje za ljudi, ki imajo premalo zemlje, da bi ustvarili boljše prometna sredstva in da bi dali tudi pri javnih delih zaslužek socialno šibkim podeželanom?

Zadržištvo je prvenstveno socialna ustanova. Če se je toliko delalo na združnem

polju, nismo imeli pri tem za cilj samo vnovčevanje kmetških pridelkov, marveč da okrepimo socialno šibke podeželane.

Naštel bi lahko še celo vrsto drugih stvari, ukrepov in prizadevanj tako javnih organizacij kakor tudi političnih delavcev in javne uprave, ki so bile vse usmerjene za tem, da pomagajo socialno šibkim ljudem.

Zakaj te stvari naštevam? Zato, da potrdim in dokažem, da je bila nam, ki smo stali v borbenih vrstah javnih delavcev, četudi na manjših postojankah na podeželju, dobro znana socialna struktura našega podeželja. Strinjam se s tem, da smo še daleč od svojega cilja. Vem pa tudi, da glavna krivda ne leži na nas. Mi vemo, da je tudi gospodarsko in socialno vprašanje v prvi vrsti politično vprašanje. Mi vemo, da smo hoteli vse sile ljudstva vpreči v politični boj, da čim prej izvojujemo politično zmago, ki naj bi nam potem tudi dala proste roke pri izvajanju našega gospodarskega in socialnega programa. Mi, ki smo stali nekoč v borbenih vrstah SLS in ki smo sedaj zopet politično združeni v boju za politično preureditev države, brez dvoma nismo krivi, da nismo o svojih stvareh do sedaj sami odločevali. Mnogo bolje bi storili tisti, ki kritizira in prikazuje stvari v drugi luči kakor dejansko so, da bi pomagal delati na politični združitvi vseh podeželanov. Ta skupna fronta bi mnogo prej prišla do svojega cilja in to v političnem, socialnem in gospodarskem pogledu.

Menim, da je bilo potrebno, da sem te stvari napisal.

Kmet.

Tudi med ljudstvom — kijub tolikim bolam — hudo delstvo ni manj, če jih ni več, kakor nekdanj. Kaznjencev nikoli ne manjka po kaznilnicah, še nove kaznilnice morajo zidati. Tudi bolezni, ki so posledica grehov, zlasti spolnih bolezni, ni manj; brez dvoma jih je več kakor nekdanj. In posebno mladina je spolno tako razbrzdana, kakor v prejšnjih časih gotovo ni bila.

Nadaljevanje prihodnjaja

Boji na Finskem

Na zapadnem nemško-francoskem bojišču se ni pripetilo nič posebnega. Na morju sta oba si nasprotujoča tabora potopila nekaj nasprotnih in še več nevtralnih ladij. Menda je neka nemška podmornica potopila manjšo angleško bojno ladjo.

Na fronti med Sovjetijo in Finsko pa se se kljub nezmanjšanim mrazu — na Finskem so zapisali pretekle dni 58 stopinj pod ničlo — boji razvijali ves teden. Kakor še vedno do sedaj, so Sovjeti želi sreme neuspehe. Po večdnevem boju sta se morali dve sovjetski diviziji (40.000 mož) pri Salli, to je na vzhodnem bojišču, umakniti, ker bi bili sicer spet obkoljeni, kakor so Finci do sedaj napravili že s tremi rdečimi divizijami. Ni še gotovo, če bo sovjetski umik zadosti nagel, da uidejo finskemu obkoljevanju. Na južni fronti, to je v ožini med jezerom Ladoga in finskim zalivom, pa so Sovjeti pretekle dni bombardirali finske utrdbe, ki pa so odbile vsak napad. Sovjeti imajo tamkaj baje več sto tisoč mož, ki jih hočejo uporabiti, kakor hitro bo vreme dopuščalo. Tudi borbe v zraku so bile izredno hude. Več sto sovjetski letal — nekateri pravijo, da jih je bilo 400, drugi celo 600 — je preletelo Finsko in metalo bombe vse križem in tja v en dan, brez ozira na to, če padajo na vojaške naprave ali na civilno prebivalstvo. Sovjeti so se izkazali popolni divjaki. Nekatera njihova letala so se spustila celo tako nisko, da so s strojnimi obdelovali žene in otroke, ki so po ulicah bežali v zaklonišča. Metali so zažigalne bombe, ki so povzročile hude požare. — Fincem prihaja na pomoč vedno več tujih prostovoljcev iz Švedske, Norveške, Danske, Amerike. Tudi Italija ima tamkaj že nekaj bombnikov ter »Garibaldijevo legijo« prostovoljcev. Prav tako prihaja mnogo orožja iz Anglije in Francije. Pri Fincih raste upanje, da bodo vendarle vzdržali sovjetski naval, posebno še, ker za Stalinovim hrbotom vstajajo velike skrbi na mnogih drugih mejah Sovjetije, ne računajoč na znake nevolje, ki se je začela pojavljati med ljudstvom Sovjetske Rusije.

Finsko vrhovno poveljstvo je izdalo uradno poročilo o plenu, ki so ga finske čete napravile v razdobju sedmih tednov, odkar traja vojna s Sovjetsko Rusijo. Uradno poročilo pravi, da so Finci do sedaj sestrelili ali drugače dobili v svoje roke 205 sovjetskih letal raznih vrst, uničili ali »dobili« nepoškodovanih v roke 431 sovjetskih tankov, zajeli 189 nepoškodovanih topov, 282 strojnic, 512 raznih motornih vozil, kot oklopnih avtomobilov in traktorjev za prevažanje topov in municijskih vozov. Poleg tega so zajeli 1560 živih konj in uničili 63 vojaških kuhinj. Uradno poročilo dodaja, da se bo pozneje, ko se bo sneg od-tajal, pokazalo, da so bile sovjetske izgube še hujše, ker leži mnogo vojnega materiala še pod snegom in ga Finci sedaj niso mogli sešteti.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Za novega načelnika našega generalnega štaba je bil imenovan zelo sposoben in izobražen armadni general Peter Kosič, poveljnik Belgrada.

o 80 letnico življenja je obhajal te dni posestnik Anton Tičar v Cerkljah pri Kranju. Še mnogo blagoslovljenih let!

DOMAČE NOVICE

d Knez-namestnik Pavle in kneginja Olga sta se ono sredo opoldne poslovila iz Zagreba. Na vsej poti od banknih palač pa do postaje so stale velikanske množice ljudstva in z odkritosrčnim navdušenjem pozdravljale knežjo dvojico. Jasno se je videlo, da sta si oba za trajno osvojila srca hrvatskega naroda. Bolj kakor se je moglo pričakovati, je visoki obisk utrdil novo politiko sporazuma, ki naj tudi slovenskemu narodu v najkrajšem času prinese, kar mu v enakopravni državi gre.

d Brezposelne podpore. Vse, ki vlagajo prošnje za podporo pri Javni borzi dela, opozarjamo, naj za prijavo pošljejo poleg novih poslovnih knjižic tudi staro. To seveda zamo tisti, ki so že kdaj bili pri Javni borzi dela prijavljeni kot brezposelni. To velja tudi v primeru, ako se delavec sam prijavi ali pošlje knjižico preko pristojne občine. Vsi brezposelni sezonski delavci pa bodo dobili izredne brezposelne podpore. Počuj je, da imajo osem-mesečno članstvo v dveh letih. Vsi prizadeti naj Borzi dela takoj javijo svoj zahtevek po podpori, in sicer osebno ali po občini.

d Čudna socialnost. Vdovi po rudarju B. J. je po nesreči hčerka padla in si razbila koleno. Zena je prosila na občini za ubožno potrdilo za zdravniško pomoč, a ji je g. župan menda odklonil. Spravila je res sama denar skupaj, da je plačala zdravnika, ki je pa nujno svetoval nogo rentgenizirati, ker še dekle, po 14 dnevih ni mogla stopiti na njo. Mati je zopet prosila na občini za pomoč, da ne bi bilo prekasno, a je bila zopet odklonjena, sama pa ne more več plačati 150 din za rentgen. Dobi namreč zase in za tri nepreskrbljene otroke mesečno pokojnine po odbitkih le 370 din. Ima pa še dolg na hišici, ki sta jo postavila z možem, ki je ravno tedaj naglo umrl in pustil družino v stiski. Javnost obsoja to postopanje občine, ker je znano, da ni povsod in do vseh tako strogo varčna kot do te vdove.

d Pri korpušentih tujec se izkaže naravn »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katere se uporablja brez posebne di-jete. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Reg. po min. soc. pol. ta nar. zdr. S-br. 15433, 28. V. 38.

d V »Učiteljskem tovarišu« čitamo tudi sledeče: 1. Zahtevamo v interesu nas samih, naših družin in v interesu naroda in države takojšnje zvišanje plač in sicer v taki meri, da bo popolnoma zadosteno našim materialnim in kulturnim potrebam. 2. Dokler tem našim zahtevam merodajni činitelji ne ugođe, smo prisiljeni proglasiti moratorij za vse naše dol-gove in zahtevamo, da ga oblasti pripoznajo

in odobre. 3. Če bomo ugotovili, da naše zahteve ne najdejo primerne odziva, odklanjamo odgovornost za nezadostne uspehe v ljudski šoli in na polju ljudske prosvete sploh.

d Strokovno šolo Delavske zbornice so otvorili 15. januarja v Ljubljani. Njen namen je, da služi vzgoji mladih strokovnih delav-skih voditeljev. Zato je za delavstvo izrednega pomena.

d Pred ustanovitvijo samostojne obrtne zbornice. »Slovenski obrtnik« poroča, da je obiskalo odposlanstvo Zveze slovenskih obrtnikov pod vodstvom predsednika Zveze Karla Kavke ter predsednika obrtnega odseka zbornice Ivana Ogrina bana dr. Natlačena ter mu sporočilo željo, da se čimprej objavi uredba o samostojni obrtni zbornici. List poroča, da je g. ban odposlanstvu izjavil, da bo slovensko obrtništvo dobilo obrtno zbornico, ko bodo odstranjene še nekatere male zapreke, od nje-gove strani pa da ni nikakih zaprek. Pri-pomnil je dalje, da je že vse pripravljeno in da manjka samo že podpis pristojnega mini-stra. Nova uredba, ki je že izdelana, bo za-dovoljila slovenske obrtnike.

d Proračun Kmetijske zbornice v Ljubljani v višini 1.102.000 din je bil te dni potrjen. Zbornica bo pobirala 5 odstotno doklado na zemljarino.

d Odstopil je finančni poročevalec v ljubljanskem občinskem svetu profesor Dermastija.

d Belgrajski policijski stražniki so na pravoslavne božične praznike pogostili 300 revnih ljudi iz Belgrada.

d Naša celotna proizvodnja suhih češpeli je znašala letos 7000 vagonov. Nemčija je kupila 2300, Češko-Moravska 700, Švica 500 do 600 vagonov. Prizad pa 3500 vagonov.

d Prav, če bo res tako. V zadnjem času stalno raste zanimanje tujine za naše konje. Trenutno povpraševanje po naših konjih se cení na 20.000 glav. Sedaj naši pristojni čini-

telji razpravljajo o tem, kako bi se preuredili izvoz konj, in sicer v ta namen, da bi se veliki dobiček, ki nastaja zaradi visoke razlike domačih in tujih cen, zagotovil rejcem konj in ne trgovcem izvoznikom. Nekateri predlagajo, da bi se v ta namen ustanovile posebne komisije, ki bi po sejnih kupovale konje, ki bi bili prikladni za izvoz. Te komi-sije bi tudi prodajale kupljene konje naprej v tujino, velike dobičke pa, ki bi jih pri tem dosegle, vračale konjerejcem. — Če bi le te komisije, kakor skušnje uče, preveč ne »ko-štale«!

d 517.000 din čistega dohodka je za zim-sko pomoč brezposelnim v banovini Hrvatski vrgla prireditelj svečanega plesa ob priliki obiska kneza namestnika Pavla in kneginje Olge v Zagrebu. Ob priliki plesa je blagajna nabrala 501.000 din, poleg tega pa so številni posamezniki že prej nakazali po pošti 116.000 dinarjev. Vsega skupaj so dosedaj nabrali na Hrvaškem za zimsko pomoč tri in četrt mili-jona din. Denar bo banovina porabila za javna dela, pri katerih bo zaposlila samo brezposel-ne delavce.

VINA za vse priložnostinaročite pri Centralni vinarni v Ljubljani.

d Izvoz govejega mesa v Nemčijo se je v zadnjih tednih zelo povečal. Ker prevzema sedaj Nemčija tudi živino slabše kakovosti, dopuščajo naši pristojni činitelji, da se izvažajo meso tudi v večjih količinah, kakor pa je bilo dogovorjeno. Povečanje izvoza je imelo za posledico, da se je ustavilo padanje cen tudi za slabšo živino, zlasti za buše. Cene so celo že nekoliko narasle. Rejci dobe danes že 3.50 do 4 din čistih za kg žive teže. Izvoz opravlja večinomna naše izvozne klavnice, blago pa se pošilja na Dunaj v tamkajšnje hladilnice.

d Državni zavod za živalska cepiva. Kme-tijsko ministrstvo bo v kratkem odkupilo zemljišče v Zemunu za ustanovitev državne tvornice za izdelavo živalskih cepiv. Sezi-dala se bodo tri poslopja in klavnica. Za tvornico potrební denar si bo izposodilo mi-

Konec divje stavke

V »Slov. delavcu« čitamo tudi sledeče:

Stavka v Trbovljah je minula. Ta stavka je bila nezakonita, bila je divja stavka in delavstvu brez dvoma v veliko škodo.

Ob ponesrečenem podvigu rudarjev v predelih Trboveljske premogokopne družbe se nehote spomnimo nazaj za nekaj let, ko je slično stavko tudi na nezakonit način pri-redilo slovensko tekstilno delavstvo. Tudi stavka tekstilnega delavstva je bila v prvi vrsti vodena iz čisto drugotnih prav nič delavskih koristi in je zato žalostno pogorela. Tekstilno delavstvo na žalost še danes čuti težke materialne in нравnostne zle posledice takratne od komunistov prirejene borbe. Tekstilno delavstvo v Sloveniji je danes brez skupnostne pogodbe. Strokovne ustanove tega delavstva pa si na noben način ne morejo opomoči od udarca, ki ga jim je prizadela ponesrečena stavka.

Pred par leti je nenadoma čez noč iz-bruhnila brez vednosti ustanov stavka v že-lezarnah Kranjske industrijske družbe na Javorniku. Tudi to so dvignili zaradi politič-nih ozlrov skrajni levičarji komunisti. Po

enem tednu je bila borba za delavstvo končana. Delavci so bili poraženi.

Našemu delavstvu zato ne moremo nikdar zadosti jasno zabičati, da naj se skrbno varuje podtalnih činiteljev ter naj ne naseda njihovim goljufivim podvigom. Resni prijate-lji delavstva, prave strokovne ustanove bodo borbo za pravice delavstva vse drugače resno premislile in pripravile, preden jo začno.

Mislimo, da je potrebno, če na tem me-stu poudarimo, da zlasti naša Zveza združ-e-nih delavcev pri vseh svojih mezdnih giba-njih postavlja za načelo skrajno previdnost. Zato tudi mezdni podvigi naše organizacije doslej še niso bili brezuspešni. Zato tudi smo mi še vsako stavko, ki smo jo vodili s svojim članstvom, zaključili uspešno za delavstvo. Niti ene nismo izgubili, niti v eni nismo pro-padli.

Divja stavka je za delavstvo vselej ve-liko zlo, ki se ga je treba otepati s skrajno doslednostjo. Divje stavke morejo začeti le komunisti, ker jim služi za ustvarjanje ne-zadovoljstva in pa divjega razrednobojnega boljševiskega duha.

„Rastila in množila se!“

Bog je ustravil le enega Adama in mu dal eno samo Evo: s tem je Bog že v zakonu prvih staršev določil, da ta zveza ne more biti drugačna kot samo med enim možem in eno ženo. Sv. Pavel primerja zakonsko zvezo ljubezni, ki vlada med Kristusom in med njegovo Cerkvijo. Kristus je ljubil le svojo Cerkev, njej je povsem naklonil in namenil svojo ljubez. Tako tudi vsa zakonski ustroj in vse družinsko življenje zahtevala za redno in naravno zakonsko življenje le enega moža in eno ženo, enega očeta in eno mater v hišo in v družino. Vsako mnogoženstvo ali pa rokovnjaško »in nomine patre« vsem je na krivoto »je v popolnem nesoglasju z uredbo kristanskega zakonskega življenja. »Da se bo svetloba zakonov svetila v pravem sijaju, se mora tudi zaupno občevarje zakonov trčiti v znamenju čistosti. Zakonci se morajo torej vesti v vsem po določbah božje in naravne poslave in se vedno raznati po volji neskončno modrega in svetega Stvarnika, z velikim spoštovanjem do božjega dela.« Tako tudi vedno sv. katoliška Cerkev in to so besede njenega pokojnega voditelja Pija XI.

nistrstvo pri Drž. hip. banki. Vsa tvornica bo veljala 10 milijonov. Računajo, da se bo mogel zavod sam vzdrževati.

d Socialistično delavsko organizacijo na Hrvaškem, katere se je bila imenovala »Opšti radniški savez«, je razpustila banska uprava v Zagrebu. Kakor poročajo, so dali oblasti povod za razpust politični motivi, ker je ta organizacija veljala za skoz in skoz marksistično in je kadnje čase razvijala zelo veliko komunistično delavnost v banovini Hrvatski.

d Pri saprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne »Praz-Josele« vode.

d Potniški vlaki v Bosni ukinjeni. Zaradi velikih snežnih zametov so nastale velike ovire v prometu. Železniško ravnanje je oni ponedeljek ukinilo 16 potniških vlakov na področju Bosne in Hercegovine.

d Posvetovanje o najmanjših dopustnih plačah za trgovske pomočnike in zasebne uradnike. Te dni je bila na banski upravi razprava o minimalnih mezdah za trgovske pomočnike in zasebne nameščence, ki jo je sklical g. ban na podstavi obstoječih predpisov v palači kralj. banske uprave. Predmet razprave je bil, da se o vprašanju, ki je v razpravi, zaslišijo prizadete delodajalske in delojemalske ustanove. Predstavniki trgovskih pomočnikov in zaseb. nameščencev so predlagali, da se določi minimalna mezda za trgovske pomočnike po 4.50 na uro. Po posvetovanju so nato zastopniki delodajalcev izjavili, da so predlogi delojemalcev tako dalekosežni, da je potrebno daljše in podrobnejše preučevanje letih in so predlagali, da se razprava odgodi za en teden. Po soglasnem sklepu je bila razprava prekinjena in se bo nadaljevala v soboto, 27. januarja.

d Poslovne knjižice. Na podlagi uredbe o poslovnih knjižicah morajo imeti vsi delavci in nameščenci poslovne knjižice, ki so predpisane s to uredbo. Od 1. januarja 1940 ne sme biti nobena oseba več zaposlena brez poslovne knjižice. Torej je potrebno, da si vsak pre-

skrbi novo poslovno knjižico. Stare delayske knjižice zamenjujejo v mestih policijske oblasti, drugače pa občine in obrtna združenja za osebe, ki so izučene obrti. Nove knjižice pa izdajajo občine odnosno združenja. Poslovne knjižice so važne tudi zaradi tega, ker se smejo dajati brezposelne podpore le na podlagi poslovnih knjižic.

d Proračun okr. cestnega odbora v Ljubljani za leto 1940 znaša skoraj pet milijonov dinarjev. Spomladi začno graditi novi most čez Ljubljanico pri Založu. Cestna doklada 10 odstotkov.

d Trgovci Uhogrelce razpošilja vsako množino Stermecki, Celje.

d Važno za izselence v Franciji. Francoski parlament je odobril pogodbo med Jugoslavijo in Francijo o delu in pomoči, ki je bila sklenjena 29. julija 1932. S to pogodbo so jugoslovanski delavci popolnoma izenačeni s francoskimi v pogledu dela in pomoči v bolnišnici, ob nezgodi in onemoglosti.

d Volitve obratnih zaupnikov. V obratih, v katerih je zaposlenih manj kot deset delavcev, se v bodoče ne bodo volili delavski obratni zaupniki. Na to stališče se je postavila inspekcija dela in dala nalog, naj se za navedene obrate ne prijavljajo volitve.

Ne bodite babjeverni

Vse od tistega časa dalje, ko se je lani meseca septembra pričela vojna v Evropi, so pri nas plačani agenti širili med ljudstvo najgorostnejše vesti. Na podlagi teh govoric, ki so se raznašale po javnosti in katerim so ljudje tako radi in tako bedasto verjeli, je seveda med narodom nastalo neko vojno razpoloženje, ki je bilo nevarno vsemu domačemu gospodarstvu in političnemu življenju. Ti agenti prišepetali so govorili ljudstvu, da bo sovražnik vsak čas pri nas, da je vsega konec, da se ne izplača več delati, da bodo »itemplali« denar, da bo kmalu zmanjkalo prehrane, da bodo tovarne ustavile delo in vse podobne izmišljotine. Ljudstvo, zbegano od takih vesti, deloma pa valed dnevnih novic, je seveda tem huiškačem verjelo. Ugotovilo se je, da je bila kuhinja za te novice v Ljubljani.

Zadnje dni se raznaša od ust do ust zopet taka bedasta izmišljotina. Ljudje namreč kar »točno« vedo povedati, da bo letos že marca meseca konec šolskega pouka, kar bo potem vojna in bodo šole zasedene po vojaštvu. To je zopet ena izmed onih izmišljotin, kakršnih smo v teku zadnjih mesecev čuli nešteto, a se še nobena ni uresničila. Treba pa bi bilo v dobrobit javnega reda in miru, da se take nevarne in zlobne ljudi poišče in da se jim da okusiti vso ostrost zakona.

Podpora ponesrečenim delavcem

Ze lani je ravnanje OUZD v Ljubljani na svoji deveti seji sklenilo, da se proslavi 50 letnica nezgodnega zavarovanja na ta način, da se tako imenovana likvidacijska imovina bivših bolniških blagajn v Sloveniji in Dalmaciji, v kolikor spada v nezgodno panogo, razdeli in porabi v različne koristne namene.

Te dni je OUZD v Ljubljani prejel od Orednjega urada v Zagrebu obvestilo, da se sme likvidacijska imovina porabiti na sledeči način:

1. Dovolj se izplačilo enkratne pomoči starim rentnikom Slovenije in Dalmacije, ki so nad 20% nesposobni za delo, ki so se ponesrečili pred letom 1922, kakor tudi vsem družinski rentnikom, in sicer v višini de-

NOVI GROBOVI

m Umrlj so: na Glincah zasebnik 80 letni Jakob Traun v Brežicah 83 letni Jože Kroš, v Dravljah zlatomašnik g. Nikolaj Zugelj, v Ribnici na Dolenjskem bivša trgovka Marija Pust, v Slovenskih Goricah ravnatelj tovarne Nikolaj Tatscher, v Semiču oče tamkajšnjega g. župnika Ivan Erklavec, v Pamečah pri Slovenjgradcu mati mariborskega zdravnika Ivana Radšel roj. Vavkan, v Hruševci Neža Vintar roj. Dular, pri So. Juriju ob Taboru trgovce Vinko Brišnik, v Postojni posestnik Franc Čeč. — V Ljubljani so odšli v večnost: pisarniški ravnatelj Rajko Stojec, trgovec Julij Lončar, orožniški stražmojster v p. Ivan Horvat, hraniln. kontrolor v p. Albin Kosm, mestni oficijant v p. Franc Klančič, višji poštni kontrolor Franc Mezek, uglaševalec klavirjev Anton Skutli, gostilničar Pavel Novak, mesarica Julija Krušič, višji stražnik v p. Franc Zornara, vdova po magistr. oficijantu Marija Ljubuš, Marija Sešek in industrijalec Josip Kunc. — Naj počivajo v miru!

NESREČE

n Pri skoku iz ekspresnega vlaka na ljubljanskem kolodvoru je dobil smrtne poškodbe ljubljanski postrežek 65 letni Franc Tominc.

n Pri smučanju se je ponesrečil v Zdenski vasi pri Dobrem polju 14 letni posestnikov sin Franc Prelesnik. Zlomil si je desno nogo. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. Tja so prijelali tudi 40 letnega poštnega uradnika Dragotina Stanišiča iz Belgrada, ki se je med pravoslavni božičnimi počitnicami smučal na Golici in se pri padcu hudo poškodoval po životu.

n Ko si je svetila z gorečimi trskami, 8 letna Marija Pašnikarjeva, hčerka posestnika v Učaku pri Moravčah, je šla k jutranji službi božji v župno cerkev v Moravče. Ker je bilo temno, si je med potjo svetila z gorečimi trskami. Požgala je že več trsk. Ko je prižgala novo trsko, se ji je po nesreči vnelo krilo. Nankrat je bila vso v ognju. V hudih bolečinah je začela vpiti na pomoč in teči. Ko je pritekla do prvih hiš v dolini, ji je zgorela že vsa obleka. V hudih bolečinah je padla na tla in obležala. Ljudje so ji takoj prihiteli na pomoč. Poklicali so tudi zdravnika, ki je odredil, da so jo takoj prepeljali na dermatološki oddelek ljubljanske splošne bolnišnice.

cemberskega izplačila rente in draginjske doklade.

2. Dovolj se, da se ostanek imovine pokrajine Slovenije in Dalmacije razdeli takole: Slovenija dobi 81.87%, banovina Hrvatska (za Dalmacijo) dobi 15.01%, zetska banovina (za Boko Kotorsko) dobi 3.12%.

3. Dovolj se, da se denar, namenjen za Slovenijo, porabi takole:

a) 1.000.000 din za gradnjo bolnišnice ali paviljona za zdravljenje ponesrečenec;

b) 150.000 din naj se porabi za preprečevanje nesreč pri delu;

c) 75.000 din se dodeli društvu »Delovna skupnost« za preprečevanje nezgod na ozemlju dravske banovine.

Ostanek se mora porabiti za stare rentnike na področju Slovenije.

Nezasedena učiteljska mesta

Pomanjkanje učnih moči je v krajih, ki so bolj oddaljeni od prometnih zvez, vsakoleten pojav po izvršenih promestitvah med velikimi poštnicami. Letos so bile pri tem posebno prizadete šole v Prekmurju, kjer je bilo v začetku letošnjega šolskega leta nekaj od celotne brez učnih moči. Da se temu stanju vsaj delno odpravi, sta bila po predlogu banske uprave pri novih učiteljskih postavitvah najbolj upoštevana murkosoboški in endavski okraj. Istočasno je prosvetno ministrstvo premestilo tja — bodisi po prošnji, bodisi po službeni potrebi — precej učiteljev z drugih okrajev.

Tako imajo sedaj šole v Šulincih, Vel. Dolencih in Vučji gonili, ki so bile brez učnih moči, polnoštevilno učiteljsko. Izdatno je pomagano tudi šolama v Kuzmi in Vidno-

cih, ki sta dobili letošnje šolsko leto vsaka po 3 nove učne moči, a na še prazna mesta so že predlagani učitelji od drugod. Prekmurškemu šolstvu posveča kraljevska banska uprava še prav posebno skrb in hitro rešuje vsa zadevna vprašanja kolikor je v njeni moči.

Kljub najboljši volji pa ni mogoče popolnoma zadostiti vsem potrebam. Brezposelnost učiteljskih skrbnikov je z letošnjimi postavitvami prenehala in prehajamo v dobo pomanjkanja učiteljskega naraščanja. Ze sedaj pa primanjkuje v naših ljudskih šolah 200 učiteljev. Jasno je torej, da ne morejo in ne bodo mogli biti še dalj časa povsod, zlasti ne v notranjosti, učiteljska mesta polno zasedena. — Kaj pa, če bi si pomagali z upokojenim učiteljskim? Seveda ne proti njihovi volji.

d) Osemdesetletnice rojstva je praznovala trgovka Božič Antonija v Gornjem gradu! Bog jo ohrani še mnogo let!

d) Sedmi križ je nosi na hrbtu posestnika Marija Podlipnik na Tezmem pri Mariboru. Na mnoga leta!

d) 70 let že deluje mariborska mestna polnarna.

d) 12.500 članov že ima Prekmurska zveza poljedelskih delavcev. Zveza hoče izposlovati od delodajalcev čim ugodnejše pogoje za delo, uredbo o minimalnih mezdah, bolniško in nezgodno zavarovanje, socialno pravičnost in primerno plačo, ki sezonskim delavcem po svoji sposobnosti in pridnosti po vsej pravici tudi pripada. Poleg tega bo skušala narod odvrniti od sezonskega izseljevanja in jih prilegniti na domačo grudo.

d) Brez sra. Zakonca Vauhnika na Porečju pri Mariboru sta odšla ono soboto z doma na obisk v Počehov k sorodnikom, doma pa sta pustila v praznem stanovanju svoje enomesečno dete. Poleg otroka sta pustila lonček z mlekom, stanovanje zaklenila, ključ pa izročila hišni gospodini za prošnjo, da od časa do časa pogleda k otroku. Roditelja sta potem izostala do nedelje zvečer od doma. Hišna gospodinja je v nedeljo zjutraj pogledala k otroku, pa ga je našla že mrtvega. Raztelesen je potem dognala, da je malček enostavno zmrznil. V sobi, v kateri sta ga oče in mati pustila, je bil tak mraz, da je celo mleko zmrznilo v ledenku. Ker je bilo dete le slabo pokrito, ni čuda, da ga je mraz umoril. Od mraza je malemu revčku celo zmrznilo srce.

d) 5 milijonov in pol je določil za ceste mariborski okrajni cestni odbor.

d) Desetletnice obstoja je praznovala mariborska gozdarska šola.

d) Kipe sta kradla. V župnijski cerkvi v Črni so zmanjkali s starodavnih jaslje razni kipi ter 4 kg težka voščena sveča. Škoda je precejšnja. Orožnikom se je posrečilo izslediti tatove. Kipe sta izmaknila dva stara berača, ki sta se mudila v cerkvi. Orožniki so kipe našli ter jih vrnili cerkvi.

d) Hmeljska kupčija v Savinjski dolini je bila v preteklem letu zadovoljiva. Prodan je bil skoro ves pridelek. V začetku so plačevali hmelj kg po 40 din, zadnji čas pa so dali za boljše blago celo 60 do 65 din za kg. Morda bo kdo mislil, da hmeljarji sedaj počivajo. Ne! Vedno morajo skrbeti za naprej. Sedaj jim delajo skrbi hmeljevske. Treba je misliti na škropljenje, saj brez škropljenja ne gre, izposojat

pa si jih tudi ne morejo. Prav tako je tudi s sredstvi za škropljenje. Za zatiranje peronospor morajo kupiti bakreno apno. Pamen hmeljar si bo že sedaj nabavil, kar je potrebno, ker pozneje bo gotovo dražje. Tako vidite, hmeljarja skrbi, kaj bo kupil z denarjem, ki mu ga je prinesel lanski pridelek. Pa dela rad, ker je to njegov kruh. Svet pravi, da je lepa Savinjska dolina in bogata, mi pa pravimo, da so Savinjsčani pridni in si težko služijo svoj kruh.

d) Težave v telefonskem prometu z Nemčijo. Poleg osebnega prometa so Nemci sedaj tudi zelo omejili telefonski promet med našo in svojo državo. Poleg tega pa je sedaj vsako telefoniranje zvezano z velikimi zamudami. Tako lahko po telefonu govoriš med Mariborom in Gradcem le preko Zagreba in Dunaja, kjer določa posebna komisija, če se pogovor sme vršiti. Na Dunaju zavrnejo do dve tretjini pogovorov.

d) Združenje trgovcev za mesto Celje obvešča vse v poštev prihajajoče kroge, da so dela na predpripravih za sprejem carinskega blaga v carinsko skladišče na celjskem kolodvoru že toliko napredovala, da je že mogoče carinjenje blaga.

d) Kaj pa Celje. Letno se zvišča prebivalstvo v Celju za okrog 1000 oseb. V preteklem letu je bilo na novo zgrajenih 73 zgradb v vrednosti skoraj 8 milijonov dinarjev. Vedno je še veliko pomanjkanje delavskih stanovanj.

d) 25.000 din zgubil in našel. Potnik iz Gornjega Medmurga je pozabil v vlaku Kotoriba-Maribor svojo torbo, v kateri je hranil 25.000 din. Pozabljeni potnik je pustil pri izstopu iz vlaka torbo v vagonu in se je spom-

nil narjo šele tedaj, ko je vlak že odpeljal. Raztreseni potnik je bil od največjega veselja presenečen, ko mu je železniška uprava že na naslednji postaji vrnila torbo z vso vsebino.

d) 27 milijonov dinarjev za alkoholne pišaje so izdali prošlo leto Mariborčani.

d) Dve, tri iz Slov. krajine. Za predsednika Osrednje kmetijsko-blagovne zadruge v Soboti je izvoljen Kerec Franc. — 60 letni evangeličan Šruga Stefan v Vidoncih je prestopil v rimsko katoliško Cerkev. — V Bogojini so lepo vprizorili igro »Pod sovjetsko zvezdco.

d) Polari v gornjem delu Slovenske krajine. V murkosoboškem okraju, ki obsega ves gornji del Prekmurja, je bilo v preteklem letu 59 požarov, in sicer 37 manjših, 16 srednjih, 3 večji in veliki požari, pri katerih je sodelovalo skupno 1507 gasilcev. Na pogorišču so se zamudili skupno 245 ur, kar da povprečno 4 ure na požar. Na zavarovanih poslopih so požari napravili 829.980 din škode, na nezavarovanih pa 502.080 din, kar je izredno visoka številka. Z uspešno in hitro intervencijo, so gasilci rešili nad 5 milijonov narodnega premoženja. Škoda po požarih pa bi bila mnogo manjša, če bi bili v vaseh zgrajeni globoki vodnjaki, v katerih bi bilo tudi v suši dovolj vode.

d) Zastrupila se je na do sedaj še nepojasnjen način 14 letna Ana Furek, hčerka posestnika v Zgornji Hajdini. Pred dvema dnevi so imeli doma kolino, ki so zvezane z veliko pojedinjo in se je zato Anica najbrž pri jedi zastrupila. Bo težko okrevala.

d) 5 glav živine se je v dimu zadušila. V Modražah pri Poljčanah je zadela v noči od one sobote na nedeljo posest. Jožeta Kodriča nepričakovano huda nesreča. V živinskem hlevu je po navadi prenočeval 19 letni domači sin. Zaradi hudega mraza mu je mati polagala v posteljo vsako noč pogreto opeko, kar je storila tudi v soboto zvečer. Slučajno pa to noč fanta ni bilo domov in je slamnjača zaradi preveč segrete opeke začela tleti. Zaradi razvijajočega se dima, ki ni našel nobenega izhoda in napolnil hlev, se je živina v dimu zadušila. Posestnik trpi 8000 din škode.

d) Požar je nastal v hiši grofa Ivana Zabea na Kumnju v občini Sv. Lovrenc na Pohorju te upepelil hišo z vsemi premičninami.

d) Požar za požarom. V Srajni pri Podlehniku pod Plujem je vpepelil ogenj gospodarsko poslopje posestnice Katarine Šalter. ki je oškodovana za 5000 din. Požarna škoda je le delno krita z zavarovalnino. — V Gorici v Prekmurju je v zgodnjih večernih urah nenadoma začela goreti s senom napolnjena šu-

Odpis davčnih zaostankov

V »Službenih novinah« z dne 23. decembra 1939 je bil šla Uredba o odpisu zaostankov davkov, taks in kazni za davčna in taksna kazniva dejanja ob koncu leta 1937, oziroma 1939, ki bo marsikaterega našega kmeta rešila morečih davčnih zaostankov.

Po § 1. te uredbe morejo davčni zavezanici, če bi izterjava teh zaostankov pomenila zanje gospodarski propad, z obrazloženo prošnjo zaprositi odpis zaostankov, ki so izkazani koncem leta 1937 na davkih, taksah in kaznih za davčna in taksna kazniva dejanja. Prošnje je treba vložiti pri pristojnih davčnih upravah

najkasneje do 23. marca l. 1940. Odpis ni dopusten, če zaostanek ni večji od enoletnega zneska davčnega ali taksnega predpisa za l. 1938.

Določilo § 2 te uredbe pa je važno za one kmete, ki so po § 1 Uredbe o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih oproščeni plačevanja zemljarine. Tem davčnim zavezancem se po uradni dolžnosti odpiše ves zaostali neposredni davek, takse in kazni za davčna in taksna kazniva dejanja do konca leta 1939.

Sreča vas čaka!

Se vedno je čas, da si pridobite eno od

500 lepih nagrad

ki jih razpisuje »BOGOLJUB« za dosedanje in nove naročnike!

Ker se je oglasilo mnogo zastopnikov in naročnikov s prošnjo, naj bi še preložili zaključni datum nabiranja naročnikov,

zato prošnjam ustrezamo

ter podaljšujemo datum

do katerega si vsak lahko pridobi pravico do izrebanja s tem, da plača naročnino za »Bogoljub« za celo leto direktno ali pa pri poverjeniku

nepreklicno do 30. januarja 1940.

Do tega dne morajo biti poslani vsi izkazi in denar upravi »Bogoljuba« v Ljubljani.

Izrebanje bo nepreklicno v sredo, dne 14. februarja 1940.

Nabiralci! Potrudite se!

Uprava »Bogoljuba«

pa posestnice Sečko M. Čeprav so gasileci prihitei takoj na pomoč, vendar poslopja niso mogli rešiti. Rešili so iz gorelih svinjakov le svinje. Svinjak je bil namreč prizidan šupi. Škoda, ki ni krita z zavarovalnico, znaša okrog 13.000 din. V Smartnem na Pohorju je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Mirku Serneču. S poslopjem vred je uničil ogenj tudi 7000 kg sena in 2500 kg slame, katero je imel shranjeno gostilničar Martin Jerman. Škoda znaša 25.000 din.

d) V mestnem vrhu v Ptujju je zmrznila Ivana Kodrič, ko je šla zvečer od posestnika Martina Cajnika proti domu. Po izjavi njenega sina, ki služi za blapca pri Cajniku, je njegova mati prišla vsak dan k Cajniku na kosilo, ker sama ni imela sredstev za preživetje. Vsak dan pa se je redno vračala domov prenočevat.

d) Zmrznil je. Anton Peček, posestnik iz Straže pri Dramljah, oče 14 otrok. Je šel v Celje po smodnik za občino, odkoder pa se ni več vrnil. V torek, 16. januarja so Pečkovi našli očeta mrtvega v gozdu za Dramljami. Peček je v pozni noči najbrž zašel s poti v gozdu čimdalje in nato zaradi hudega mraza zmrznil. Za Pečkovo družino je izguba očeta zelo hud udarec, posebej še zato, ker je pri hiši še vedno nepreskrbljenih otrok.

d) Še par požarnih nesreč. Ogenj je nastal na gospodarskem poslopiju posestnika Jožefa Hrastnika na Spod. Polskavi, ki je popolnoma zgorelo. Poleg gospodarskega poslopja je zgorel tudi hlev, kolarnica ter večja zloga drv. Od Hrastnika je požar preskočil

na svinjake posestnice Alojzije Skarča ter jih uničil. Hrastnik ima okrog 40.000 dinarjev škode. — Tudi na Vrhah je gorelo in sicer se je vnela hiša Leopolda Jamnika. Požar je povzročil 4500 din škode. Hišica je stala na samem, pa je bilo gašenje onemogočeno.

d) Avto je v Mariboru do smrti povozil 28 letno Gizelo Filipič, hčerko pečarskega mojstra.

RADIO LJUBLJANA

Četrtek, 25. jan.: 18 Priključeni napravi, 18.40 Slovenščina za Slovence, 19.30 Deset minut zabave, 20 Reproduciran koncert simfonične glasbe, 21.15 Samospevi. — Petek, 26. jan.: 18 Ženska ura: Pogovor o vzgojni posvetovalnici, 18.40 Francoščina, 20 Koncert Radijskega orkestra, 21 Klavirski koncert sodobne portugalske glasbe, 22.15 Originalna švicarska godba. — Sobota, 27. jan.: 17 Otroška ura: a) Slovenske narodne pravljice, b) Cicibanove prigode, 18 Za delopust igra Radijski orkester, 18.40 Pogovori s poslušalci, 20 Pregled zunanje politike, 20.30 Pisane raznoterosti, 22.15 Za vesel konec tedna igra Radijski orkester. — Nedelja, 28. jan.: 8 Jutranji pozdrav, 8.15 Duet harmonik, 9.45 Verski govor, 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice, 11 Nedeljski koncert Radijskega orkestra, 13.02 Tamburaški septet, 17 Kmetijska ura: Zivalske kužne bolezni, nevarne za človeka, 17.30 Vesel popoldanski koncert, 20 Pevski zbor »Gospodstviški zvon«, 22.15 Za dobro voljo. — Ponedeljek, 29. jan.: 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra, 18 Zdravstvena ura: Zakon naravnega zdravljenja, 18.20 Dijaška zabava, 18.40 Simon Gregorič, 19.45 Več manire — pa brez zamere, 20 Kompozicijski večer, 21 Vsem v veselje. — Torek, 30. jan.: 11 Šolska ura: Zimske igre na prostem, 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra, 18 Dvospevi in samospevi, 18.40 Vzgojne sile življenja, 19.30 Gospodarsko-trgovski pregled, 20 Solistični koncert: Violoncello, 21.15 Citraški trio »Vesna«, 22.15 Naj pesem govori! Napravi severnih in južnih Slovanov. — Sreda, 31. jan.: 13.02 Štirje fantje, 18 Mladinska ura: Reportaža iz ljubljanske mestne planine, 18.40 Smoter slovenske narodne zavesti, 19.30 Iz rastlin zdravje in moč, 20 Klavirski trio.

n Krajevna kmečka zveza za občino Litija razglašča, da se vrši 3. redni letni občni zbor dne 28. januarja v prostorih Ljudskega doma v Litiji ob 9 dopoldne. Prosimo vse priatelje in člane kmečkega stanu, da se ga polnoštevilno udeležijo.

Drobne novice

Japonski tisk je začel hudo napadati Sovjetsko Rusijo!

Sloviti klavirski mojster Padarevski je izjavil, da se ne bo dotaknil klavirja, dokler ne bo Poljska spet svobodna.

O hudem angleškem letalskem napadu na nemške utrjene otoke poročajo z Danskega.

1.200.000 sodov bencina za svojo vojsko je kupila Sovjetska Rusija v Ameriki od začetka vojne.

Novim angleškim ladjicam za uničevanje plavajočih min so dali ime »Destructor«.

126 vojnih ladij ima sedaj Francija v delu. Madžarska potrebuje močno Jugoslavijo, piše glasilo madžarske vlade.

Italijanski vojni svet se sestane 8. februarja v Rimu.

Po ogrskih trditvah je sedaj na vsem svetu do 12 milijonov Madžarov.

V zrak je zletela velika smodnišnica v angleškem Londonu.

Tudi v Združenih državah ameriških je zletela v zrak neka tovarna, ki je delala za angleška in francoska naročila.

Svedski tisk napada prejšnje socialdemokratske vlade, češ da so zanemarile obrambo države.

109 angleških mornarjev je zgubilo življenje ob potopitvi treh angleških podmornic pri Helgolandu.

40.000 bolgarskih delavcev bo dobilo plačo s predelavanjem sovjetskega bombaža, poslanega Bolgariji.

O novi japonski vladi pišejo, da je prijeteljsko razpoložena proti Ameriki in Angliji. Skoraj vso svojo vojsko je mobilizirala Belgija.

Z zapadne fronte še vedno poročajo, da ni nobenih posebnih dogodkov.

Veliko denarno pomoč finskim katoličanom je poslal sv. oče.

150.000 goldinarjev so zbrali na Nizozemskem za finski Rdeči križ.

Za 8 milijonov dolarjev lovskih letal je naročila Anglija pri ameriških tovarnah.

35 ton težke bombnike so začeli izdelovati v ameriških Združenih državah.

Zaradi pomanjkanja živil so nastali veliki nemiri v Leningradu in Moskvi. To poročajo italijanski listi.

Po potopitvi oklopnice »Admiral v. Spee« so ameriške zavarovalnice znižale zavarovalni prispevek za pol odstotka.

V francoski armadi služi 15.000 duhovnikov, ki so pomešani po polkih.

Do tal je pogorela ena največjih romunskih tovarn vagonov.

Vse vozne olajšave v osebnem prometu so odpravile nemške železnice.

Celo vrsto športnih prireditev v korist Finske bodo priredili v Ameriki.

Poljsko vsenčlilsko so otvorili v francoskem Parizu.

Za nemškega poslanika v Rimu bo bal imenovan znani von Papen, doslej veleposlanik v Turčiji.

Nevarno je zbolel bivši romunski zunanji minister Titulescu.

20 višjih nemških oficirjev je odpotovalo v Sovjetijo zaradi preureditve ruske armade.

Kot prostovoljec na Finsko se je prijavil 52 letni danski princ Olgar.

Francoski parlament je s 521 proti 2 glasovoma razveljavil vsa komunistična poslanska mesta.

RAZGLED PO SVETU

Francoski kardinal o hirajoči družbi

Pariški nadškof kardinal Verdier je na dan novega leta v svojem odgovoru na vdanostne besede pariške duhovščine rekel tole:

»Bolj in bolj spoznavamo, da se v življenju naroda vse suče okoli pravstva in da so sedanje stiske pravstvene stiske. Dogodki iz dneva v dan jasneje dokazujejo, da so tisti, ki so hoteli družbo razbožiti, prerezali njene peruti, s katerimi se edino more dvigati do pravega napredka. Do smrti so ranili družino. Država se je izpostavila neprenehajočim političnim in gospodarskim motnjam.

Mednarodni odnošaji so postali igrača sile in najhujših pohleptov. Tako je zazijala po vsem svetu strahotna rana, katero je treba zaceliti. Samo pravstvo to more, le spoštovanje božjih zapovedi more preprečiti, da valovi življenja ne bodo brez koristi hiteli naprej ali se celo ustavili. Bolj kot kdaj je danes prišla ura Cerkve. Samo delovanje Cerkve more prinesiti odrešenje ostarevajoči in hirajoči družbi. — Cerkev mora popraviti škodo, ki jo je napravilo posvetništvo.

Nov nemški mirovni predlog

Londonski časopis »Observer« piše, da Nemci spet pošiljajo posrednike na Švedsko v Holandijo, Švico in Italijo. Ti odposlanci naj bi dosegli, da bi se po posredovanju teh držav sklenil mir pod naslednjimi nemškimi pogoji: 1. Nemčija bi pustila Poljski, Češko-slovaški in Avstriji delno neodvisnost pod vrhovno oblastjo Nemčije; 2. Namesto kancelarja Hitlerja pa bi prevzel vodstvo Nemčije maršal Göring. Angleški tisk sklepa iz tega, da je Nemčija v dosedanji vojni prišla v hudo go-

spodarsko stisko in da je pripravljena za sklenitev miru, ki bi ji v glavnem zagotovil ohranitev tistega, kar je do zdaj dobila, žrtvovati celo svojega kancelarja. Nikakor pa ne bi Nemci sprejeli miru, ki bi jim odvzel katero od zasledenih pokrajin. Zdi se pa, da Anglija in Francija teh nemških zahtev ne bosta sprejeli, saj sta si postavili za cilj uničenje sedanjega reda v Nemčiji.

Nemško časopisje zavrača vesti o novih nemških mirovnih predlogih.

ITALIJA

»Pričela se bo vojna za petroleje. Časopis »Popolo d'Italia« objavlja daljši dopis iz Berlina, v katerem pravi, da je pozornost političnih krogov v Nemčiji še vedno obrnjena proti vzhodu... List navaja tudi odstavek iz »Völkischer Beobachterja«, ki je v začetku decembra 1939 raziskoval sovjetske vojaške možnosti v Vzhodni Aziji. »Popolo d'Italia« pristavlja k svojemu poročilu, »da se bodo vojna dejanja morda že v kratkem razširila na področje Črnega morja, na Kavkaz, na Irak, Perzijo in morda celo na ves Arabski polotok. To je nujno, pristavlja italijanski list, ako je res, da se mora dandanes vsak vojaški spopad s modernim orožjem v najkrajšem času razviti v vojno za petroleje.« — V mednarodnih krogih v Rimu menijo, da se počasi odraža na obzorju možnost vojaškega spopada v Prednji Aziji na ta način, da bi Sovjetska Rusija začela poskus napada na bogate angleške petrolejske vrelce v Iraku (Mosul) in v Južni Perziji, da bi Anglijo in Francijo odtrgala od petroleja, ki je za uspeh sodobne vojne neobhodno potreben kot gonilno sredstvo za vsake vrste motorizirano orožje na kopnem, v zraku in na morju. Italijanski list meni, da je treba iskati v ozadju nemško-sovjetskega zavezništva predvsem to možnost.

NEMČIJA

»Na napačni poti. Hitlerjev namestnik Hess je imel pred nekaj dnevi govor, v katerem je dejal, da bo treba zaradi izgub na bojiščih zvišati število rojstev, če hočejo Nemci obdržati svojo moč. Ker je veliko družinskih očetov na bojiščih, bodo oblasti pospeševale nezakonaka rojstva in ne bo nobene razlike

med zakonskimi in nezakonskimi otroki. Glasilo nemških SS oddelkov »Das schwarze Korps« pristavlja k Hessovemu govoru, da bodo vsakočar, kdor bi se izmikal očetovstvu, smatrali za veleizdajalca.

»To in ono, Nemške gospodarske oblasti so blizu Dunaja uredile posebno »Svinjsko mesto«, veliko gospodarstvo, na katerem bodo gojili 4000 prašičev ter jih krmili po znanstvenih določilih, tako da se bodo zredili vsak dan za 500 gr. To bo največje svinjerejstvo v Nemčiji. — Nemški prosvetni minister je izdal odlok, s katerim uvaža v vse nemške šole letalstvo kot obvezni predmet. Namen tega odloka je izbrati in izuriti za Nemčijo čim več dobrih pilotov. — Stirje ogromni požari so bili 14. januarja v Berlinu. Med drugim sta pogoreli dve tovarni. Ogenj je bil podtaknjen. — Sovjetsko letalo tipa »DS 3« je poletelo na poskusni polet iz Moskve v Berlin. Letalo s štirimi člani posadke in 16 potniki je prispelo srečno v Berlin.

HOLANDSKA

»Priprave za obrambo. Te dni je bilo razglašeno vojno stanje v juž. holandskih pokrajinah. Po vesteh holandskih listov nemške priprave vzdolž meje še vedno trajajo. Zadnje dni so nemške čete postavile ob vsej meji dolge in široke žične ograje, na nekaterih mestih pa z visokimi pločevinastimi zasloni, ki preprečujejo vsak pogled na nemško ozemlje. S tem hočejo preprečiti, da bi angleški in francoski vohuni dobili kake podatke o vojaških delih tod. Holandski listi poudarjajo, da je država zdaj pripravljena na vse in da so izvedeni vsi uspešni obrambni koraki. Ovine proti tankom so na svojih mestih; celi predeli važnega ozemlja so podminirani, utrdbe na najvažnejših točkah pripravljene, poskrbljeno pa

je tudi vse za uspešno in naglo poplavitve ozemlja. Tudi če bi mraz trajal, ne bi led na močvirjih in na poplavljenih predelih nič pomagala napadalcu, ker je poskrbljeno, da bo mogoče izpustiti vodo izpod ledu, ki se bo potem začel udirati. Tisoči topov in strojno so pripravljene, da vsak trenutek začno z obrambo, posadke so založene z orožjem in odločene, da se bodo borile do zadnjega po finskiem zgledu. Vsaka misel, da bi bilo holandsko ozemlje mogoče prekorčiti v nekaj dneh, je neumna.

SPANIJA

»Španski otroci so se vrnili. Med špansko državljansko vojno je bilo na tisoče otrok iz Španije poslanih v Anglijo, Francijo, Belgijo, Mehiko in Sovjetsko Rusijo. Večina teh otrok se je že vrnilo domov v Španijo. Narodna španska vlada se že dalj časa počenja s sovjetsko-rusko vlado glede na povratek španskih otrok. Kakor poročajo iz Madrida, bo v kratkem več begunskih otrok prišlo nazaj v Španijo. Te otroke bodo najprej porazdelili v različne domove okrog Madrida, kjer bodo pod državnim nadzorstvom, da jim iztrebijo »strup« dva- do triletno komunistične vzgoje. To delo bodo opravljali sami preizkušeni vzgojeslovci.

KITAJSKA

»Koliko vojakov imajo Japonci na Kitajskem. Po kitajskih vesteh imajo Japonci na Kitajskem 49 divizij in 14 mešanih brigad, ki štejejo skupno 1.680.000 mož. Po kitajskih vesteh znašajo japonske izgube 1.460.000 mož, in sicer povprečno 50.000 mož vsak mesec. Kitajci so postavili približno 3 milijone vojakov. Kitajske izgube so znašale okoli dva milijona mož.

Italijani o sovjetski moči

Italijanski časopis »Messaggero« prinaša daljši članek o sovjetski vojaški moči spričo skušenj na finskih bojišču. Te skušnje dokazujejo, koliko je vredna pravljica o silovitem ruskem vojaškem valjarju in o boljše- viški vojni moči.

Boljševizem je prve vojaške poraze doživel v Španiji od italijanskih legionarjev, zdaj jih doživlja od finskih smučarjev. Kaj si morejo pri teh porazih misliti v Angliji in Franciji, kjer so si toliko obetali od sovjetske vojske in od letalstva. Kdor pozna rusko vojaško zgodovino, se ne more čuditi sovjetskim porazom.

Od Petra Velikega dalje je Rusija doživljala na vseh bojiščih same poraze. Rusi niso nikdar mogli nikjer zmagati z lastno močjo v vseh teh 250 letih. Poljaki so jih porazili leta 1920, leta 1921 in 1925 so jih porazili Japonci. Zdaj jim zadajajo vsak dan bujše udarce Finci. Vse to priča, da sprememba oblasti ni odpravila organizatorne nesposobnosti, marveč jo je še stopnjevala.

Švedski ministrski predsednik Hanson je izjavil, da bo Švedska z orožjem v roki branila svojo neodvisnost.

Proizvodnja piva je znašala v Rusiji leta 1932 4.206.000 hl, v l. 1937 pa 8.764.000 hl. 3000 ton znaša francoski, 2400 ton pa angleški zlati zaklad.

Knez namestnik Pavle odhaja iz nadškofijske palače v Zagrebu v spremstvu nadškofa dr. Al. Štepinca in bana dr. Šubišića.

Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in Nj. kr. Vis. kneginja Olga se poslavljata od Zagreba. Kneginji Olgi je bil ob slovesu izročen lep šopek rož.

Prejšnji teden je obhajal 50 letnico poroke maribor. podžupan g. Žebot v krogu svoje družine.

Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle med hrvaškimi kmeti.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Jože Pirc, bivši predsednik Slovenske orlovske zveze, je dne 18. januarja obhajal 50 letnico rojstva. Bog ga živi še dolgo vrsto let!

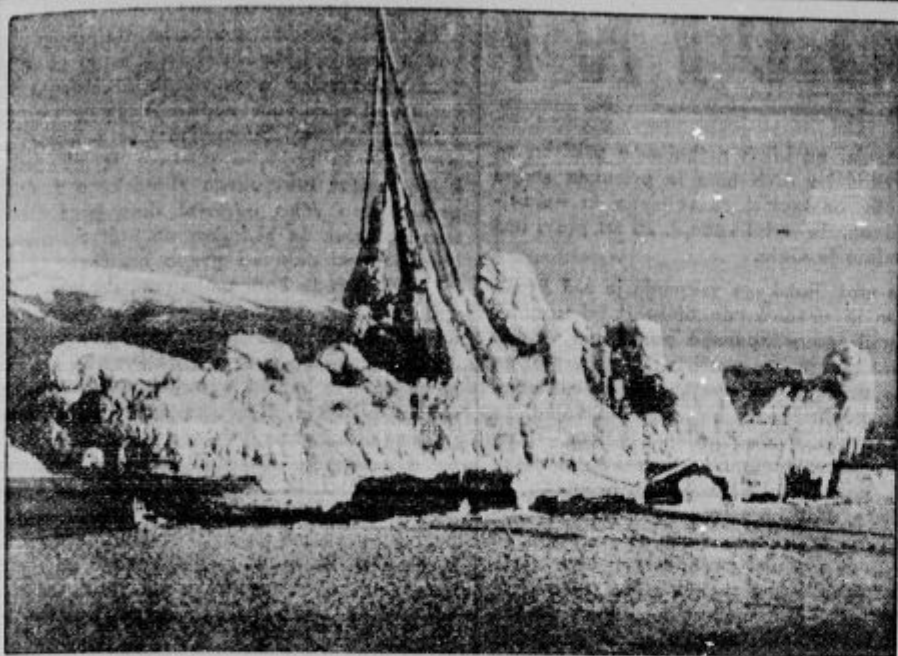
»Mati (z dojenčkom v naročju): »Otrok ne more spati.«

Zdravnik (ne da bi se ozrl): »Naj šteje do tisoč.«

84

Slika iz slavnostne večerje v kr. banski palači v Zagrebu ob priliki knežjega obiska.

Letošnja zima tudi mornarjem ni prizanesla. Na sliki vidimo ladjo, ki je bila na vožnji po severnih morjih. Gori do vrha jamborov se je odela z ledeno obleko.

Mraz je naredil takšne ledene umetnine. To je vodomet v Washingtonu v Ameriki.

Kralj Karol v Besarabiji: Rumunski kralj Karol II. je v spremstvu svojega sina, prestolonaslednika Mihaela, prispel v Hisinavo, kjer je s svojimi vojaki obhajal praznik sv. Treh kraljev. Na sliki vidiš kralja s sinom na poti k tradicionalnemu blagoslovljenju vode. Za njima je rumunski ministrski predsednik Tatarescu in višji častniki.

Nove znamke za pošto z letali so pred kratkim izdali na Ogrskem.

Častniki in vojaštvo preizkuša vojne aparate na zahodni fronti. Desno: Letalski angleški častniki prevzemajo navodila, preden odletijo na bojišče s svojimi smrtonosnimi bombami

PO DOMOVINI

Prežganje, 24. januarja 1940.

Ljudski župan 50 letnik

Morda se bo g. jubilarntu zdelo nekoliko nerodno, da so naslednje vrstice njemu posvečene. Toda ko se danes, 24. januarja 1940 kot petdesetletnik srečava z Abrahamom, naj nam ne zameri, če v znak hvaležnosti za njegovo delo napišemo nekaj vrstic.

Torej, naš župan Josko Gale obhaja hanes 50 letnico življenja, katerega geslo je: »Iz ljudstva za ljudstvo«. G. jubilarnt izhaja iz preproste kmečke hiše, pri kateri je — kot se zdi — županstvo kar prirojeno. Saj je bil njegov pokojni oče župan občine Trebeljevo neprenehoma 23 let. In samo za časa svetovne vojne je županski naslov in odgovornost nosil drug mož, delo in poslovanje pa je mesto njegovo nosil in vodil že naš jubilarnt. Po svetovni vojni, ob prvih županskih volitvah v svobodni naši državi je bila enoglasna zahteva: »Župan naj bo Gale!« in res, ta ljudska zahteva se je uresničila! In tako je od tistih volitev dalje pri vsakokratnih županskih volitvah vedno kandidiral in vedno tudi prodril z izvolitvijo. Dvakrat je bil nasilno odstavljen od

županovanja, pa kljub najhujšemu pritisku za časa proslulega JNS biča je pristojna sodna oblast obe odstavitvi razveljavila in upravičeno trdimo, da je bil zadnjih 20 let pravi naš župan edino le Gale.

Res moč ljudskega zaupanja je naš župan Gale. On ni uradnik, da bi se držal uradnih ur in vrtil samo županske posle! Pri vstopu v njegovo pisarno ne pusti trkati na vrata, ne pusti se prisile odkrivati, tudi se ni treba iz strahu prekrizevati, kot smo bili vajeni za časa vsiljenega JNS občinskega režima — ampak pri našem županu se ti zdi, ko stopiš v pisarno, da si prišel k zaupnemu prijatelju, ki komaj čaka, da ti bo ustregel a to ali ono uslugo. Njegovo točnost in vestnost so cenili še celo njegovi najhujši predpostavljeni; saj je celo predstavnik JNS režima javno priznal, da je najbolj točen in najbolj vesten župan v srezu g. Gale. Koliko noči žrtvuje on za županske posle, to ve tisti, kdor iz bližine vidi pozno v noč, včasih preko polnoči razsvetljena okna občinske pisarne, v kateri sedi za pisalnim strojem in si z reševanjem nakopičenih aktov beli glavo. Čeprav so njegovo vestnost, zmožnost in delavnost cenili njegovi najhujši nasprotniki na visokih mestih, se je vendar našel nevoščljivci, ki mu je v maščevanju stregel po življenju — kar se mu pa ni posrečilo, pa vendar mu je s strelom skozi okno tako uničil desno roko, da bo težke posledice čutil in nosil vse življenje.

Kje je dobil naš jubilarnt za vse to delo potrebno izobrazbo? S hvaležnostjo priznava, da se mora za vse znanje in izobrazbo zahvaliti katoliški prosveti! Kako mu oči zažarijo,

če nanese pogovor na blagopokojnega g. župnika Karla Jakliča, s katerim sta vzgajala in vodila prežganskega »Orla«. Z istim veseljem vam pripoveduje o podobnih društvenih večerih pod vodstvom nepozabnega g. župnika Martina Jarca. Spominjamo se, s koliko g. njenostjo in radostjo obenem je ob priliki blagoslovitve tukajšnjega »Ljudskega doma« prestreljeno roko odvarjal dom prosvete in iskreno želel, da bi kakor on tudi vsi njegovi občani tukaj dobivali pravo izobrazbo.

Mimogrede bodi omenjeno, da je naš g. spod jubilarnt uspešno delal in še vedno dela na političnem polju, saj je predsednik krajevna JRZ, priznan gospodarski delavec — do zdaj je bil banski svetnik in odlikovan s redom sv. Save. Kmetaka zveza ima v njem pridnega delavca.

Ob njegovi 50 letnici želimo g. jubilarntu, da bi v čilosti in zdravju ter v delu za ljudski blagor žel bogate sadova in uspehe svojega truda! Abrahamu pa naj korajžno seže v roko z zavestjo, da bo ob priljubljenosti in priznanju svojih občanov še in še vodil težko in odgovorno službo trebeljskega župana. — Bog živi!

Iz raznih krajev

Galicija pri Celju. Umrl je Franc Dimec, posestnik iz Podgore in dolgoletni cerkveni ključar naše farne cerkve. Ob odprtem grobu so mu cerkveni pevci zapeli ganljive žalostneke. Naj mu vsemogočni Bog bogato poplača njegova dobra dela! — Prosvetno društvo je uprizorilo na Silvestrovo žaloigro »Prisega« polnočnice, katere je izredno dobro uspela.

Šmartno v Tuhinju. Tukajšnja občina je prejela na prošnjo občine in posredovanje g. ministra dr. Kreka in bivšega poslanca Strčina od ministrstva za soc. politiko in ljudsko zdravje din 10.000 podpore za prehrano revnih občanov. Podpora je prav dobrodošla, ker naš bajtariji in delavci prav sedaj najbolj potrebujejo pomoči, ko že nimajo več pridelkov in ker

Besede

(Povesti)

Spisal N. Velikonja, ilustriral akad. slikar L. Sušmelj

Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

»O, to je torej res tvoje delo, Vidmar!«
Lende je ležal na obrazu in stokal, kakor bi ga kdo tepel po obrazu.

»Ojej, ojej, oče Vidmar, nikoli več!«

...

Zenske so brale maline. V Senožetci so bili celi lazi samega malinčevja in na njih so rdele in že črnele maline. Kakor bi vedele, da jih bo Bregar peljal v Trst. Če jih prej ne zmečkajo, jih v Trstu. Če bi še vedele, da se odlije sok, preden jih požakejo na trgu, ker hočejo tam imeti samo sveže blago, bi se še bolj razjezile.

Tisti dan so imele ženske dosti besed. Da je Vidmar Lendeta tepel, da so Polanca udarili pri Vidmarju, da je France streljal na Siegla, da je našel Siegl na oknu srnjakov ubel, da je Rezka Polančevko skoraj ubila. Druga je ugovarjala, da ve, kako je bilo s Polančevko, da France ni mogel streljati, ker ni imel puške, ker je da se odlije sok, preden jih požakejo na trgu, ker hočejo tam imeti samo sveže blago, bi se še bolj razjezile.

Če so bili pri Vidmarju orožniki, so bili lahko. Na občno morajo. Ali naj gredo na peč? France jim je razkazoval mlatilnico ali kaj, ljudje pa, saj jih poznajo! Da Maksa iščejo, a ga niso našli. Da je Rotija sicer prejela pismo s Salcburškega, pa da je moralo biti prej dano na pošto. Da so pisale, a še ni odgovora. Da-

leč je od pošte, samo v soboto gredo na Werfen. Zalostne pa so ženske! Kaj bi ne, ko je pa bil fant, da malo takih. »Zdaj bo moral prevzeti Zonta cesto!« Komu je prav za prav telegrafiral stari Povh? Jernej! Da ni Jerneju, on bi domov! O, tisto pa ne! Da bi se ženske prestrašile! Niso mogle dognati, komu, ko se je vse tako križalo. Saj se ne more nič dognati. Pogledajte samo Mlakarja.

Ni, videli so ga in vendar nihče ne ve, kako se je ubil na gladki cesti.

Da bi mu bila koleca našagana? »Česa si vsega ljudje ne izmislijo? Zdaj je čas za to!« Nobene prave glave da ni v občini, ker ni župana. Če je še tako siten, je boljši kakor zdaj. Naj ti pride berač pred hišo! Zapodiš ga lahko, županu ga ne moreš poslati, ker ga ni! Ali naj ga pošljem Brusu na vrat?

»Brus sam ne ve, kdo bo. Dvignil je ramo ter molčal, ko sem ga vprašala, kako je.«

»Če ni nalašč. Brus nima drugega dela, kakor da gleda skozi okno ter zvija cigareto! Drugi morajo kopati ter voziti kamenje. Njega ne bo odnesla voda, kakor je rekla Rotija, ko je prišla iz gozda. »Da še ne ve! O, Rotija je znala skoraj toliko uganiti kot ciganka.

»Da še ne ve. Ali ni dobil telegrama?«

»Rekel je, da ni, Brus pa ne bo odnesla voda. Prvega mu pride denar in ni nikoli moker v snegu. Ali ste ga videli kdaj umazanega? Nikoli!«

»Včasih je pa le sitno, ker mora takoj kaj napisati!«

»Včasih že, toda prav malokrat!«

»Če pa vse bolje ve!«

Skrežale bi se bile, da ni po suhem dračju pri-lomastil Bevk. Da išče izgubljeno telico. Sedel je na panj

RAZNO

Dekle pogoltnilo solot. 16-letnemu dekletu Dorothy Pleau v New Yorku v Ameriki so morali pretekle sredo z operacijo odpreti želodec, da so dobili iz njega solot. Dekle, katero je vletel prej pogoltnila. Vsi poizkusi, da bi dobili predmet iz želodca skozi grlo, so ostali brez uspeha in tako so morali končno želodec prerezati. Ta nenavadna nesreča se je pripetila, ko si je skušala deklica pogledati v zrcalu v grlo ter pri tem uporabljala Metko, da je s njo pritiskala jezik; nenadoma je pogoltnila in Metka ji je zdrknila nazaj.

Dežela mineralk. Francija ni samo dežela izvrstnih vin, temveč se lahko ponaša tudi s tem, da spravi izmed vseh dežel na svetu največ rudninahki vod na trg in da jih največ izvaža. Za to se mora zahvaliti svoji velikemu naravnemu bogastvu s temi vodami. Poleg tega pa je Francija tudi vneti konzumenti priljubljenih kretnah mineralk. Po bifejih in priljubljenih kretnah

v hudi zimi ni nobenega zaslužka. Kot predstavnik občine se prisrčno zahvaljujem obema imenovanima gospodoma za pomoč v imenu vseh revnih občanov. Onim pa, ki znajo našo pisarno in osebe samo kritizirati, naj služi to v pouk, da tudi mi znamo kaj izposlovati, dočim oni tega ne zmorejo, ampak znajo samo kritizirati ne vedo, kako težki so posli za obč. funkcionarje v teh časih, če hočejo res ljudem kaj pomagati, ne pa samo nositi častne naslove. — Jeraš Pavel, župan.

Orehovica pri št. Jerneju. Tudi v Orehovici smo se pričeli oživljati in se pripravljamo na ustanovni občni zbor strojne zadrage, ki se bo vršil v nedeljo, 28. januarja ob 2 popoldan v šoli v Orehovici. Vabimo vse prijatelje zadrage misli. Tudi kupce za vino vabimo, je še dosti dobre kupljice v zalogi.

Vesolovo. Malo je v naši župniji hiš, ki ne bi imeli »Domoljuba«, dobi se pa še katera, da bi lahko utrpela tisti denar. Potrudite se, do 31. januarja je še čas, da imate pravico do požarne podpore in do nagradnega žrebanja, ki bo 14. februarja. Sam »Domoljub« je pa tudi dovolj poceni. V nedeljo 28. januarja popoldne ob 3 bo v cerkveni dvorani igra »Krispin in Fridolin«. Igra je zelo zabavna; kdor se želi posteno nasmejati, naj pride pogledat. Vabljeni.

Blagovica. Preteklo leto smo srečno končali. Pokopali smo jih 14, tri moške, sedem žensk in štiri otroke. Najstarejši moški je dosegel starost 89 let, najstarejša ženska 72 let; tri ženske matere so umrle v najlepših letih. Pod zakonski jarem smo jih spravili 7, rojenih je pa bilo 27. Število faranov se je torej pomnožilo. — Naročnikov na Domoljuba imamo letos 72, malo manj kot lani, ker je letos Slovenski dom (10 izvodov) izpodrinil prijatelja Domoljuba. — Prejšnjo nedeljo je Prosvetno društvo v Domu priredilo poučno Jaluovo igr »Dome« in je za predpostni čas še navrglo zelo smešno burko »Rdeči nosovci«. Dvorana je bila polna gledalcev, ki so pozorno sledili igram in se veselili in polni hvala vračali domov. Nekateri igralci so izvrstno rešili svoje vloge, pa tudi novinci so se po splošni sodbi prav dobro odrezali. V postnem času pa nas menda hočejo razveseliti z lepo versko igro.

Sv. Gregor. Prosvetno društvo bo na svečnico ob 3 popoldne vpriporilo igro »Dva para se ženita«. Kdor se želi res od srca nasmejati, naj pride ta dan v naš prosvetni dom. Dan žre-

banja se približuje. Da se bo pa sreča zopet nasmejala našim »šikavim« poskrbimo, da bomo vsi poravnali članarino za Domoljuba, če se ni tega storil.

Ponova vas. Ponovsko gasilsko društvo je vpriporilo 14. januarja prvič v svojem domu igro »Prisega o polnoči«. Med ljudstvom je bilo veliko zanimanje za igro in so dvorano do zadnjega kotička napolnili. — V šentjurski dolini so veliki snežni zameti. — Prosvetno društvo v št. Jurju bo na svečnico vpriporilo veselo igro »Županova Mielka«.

Usmilimo se lačnih ptic

Sneg je pokril tla in ptiči ne morejo do živeža. Prej so še kako prišli do kakšne drobtinice ali zrnca, zdaj pa jim jo je zagodel sneg. Premraženi in lačni letajo po mestu z napuščem na napušč, nikjer nimajo obstanka. Prav je, da se jih zdaj nekoliko spomnimo, saj nam v gorkih mesecih delajo veselje s svojim petjem in so koristni, ker ugonabljajo mrčes po njivah in vrtovih. Doma se marsikdaj dobi kakšna drobnjava, ki bi šla sicer v pomije. Zakaj ne bi postavili kam ven, pred okno ali na nazidek ob odprtem hodniku. Kako hitro zavohajo, kje ste jim pogrnlili mizo! Najprej prileta eden ali dva, pa se kmalu dvigneta in gresta vabiti še svoje znanke. Kaj naglo se pri »mizi« nabere cela krilat družina s kosi, škinkavci, črnoglavkami in senicami. Največ pa je seveda glasnih vrabcev. Človek je vesel, ko vidi, da je napravil dobro delo živahnemu, letnemu drobižu!

Št. Jernej na Dolenskem. V Gor. Vrhpolju, v podružni cerkvi sv. Urbana sta se 15. januarja 1940 poročila predsednik fantovskega odseka v št. Jerneju, g. Pavlin Franc in gđc. Zagore Jožefa, oha iz Gor. Vrhpolja. Gosp. Pavlin Franc je pridno deloval v katoliških društvih. Fantovski odsek v št. Jerneju mu je 11. januarja priredil prav lep poslovilni večer. Kljub hudemu mrazu se je v društveni dvorani zbralo nad petdeset članov. Načelnik F. O. g. Turk Anton se mu je v imenu vseh fantov tukajšnjega F. O. prav toplo zahvalil za vse delo, ki ga je »vrt« v odseku. Sledil je lep fantovski večer. Na koncu je g. Pavlin Franc v kratkem, po vsebini bogatem govoru pokazal pomen F. O.

Veseli smo, da je v naših vrstah zopet ugotovljen mož, dober delavec, plemenit značaj in zaveden katoličan. Ponosno lahko trdimo: »Faki može se vzgajajo le v katoliških društvih.« Mladina poročencema želimo obilo sreče in blagoslova. — V nedeljo, 28. januarja, popoldne ob 3 bo priredilo »Katoliško prosvetno društvo v št. Jerneju veselo igro »Micki je treba močak«. Prijatelji vljudno vabljeni.

Predvor. Prosvetno društvo bo priredilo dne 2. in 4. februarja ob pol štiri v Ljudskem domu v Predvoru zgodovinsko igro v 9 slikah »Ben-Hur«, po romanu Ludviku Wallacea. Igra se odigra v letih 24 do 33 po K. r., ko je Rim preganjal Judovskega kralja in velikega duhovna ter je Judeja pričakovala obljubljenega Odrešenika. Vljudno vabimo.

Št. Lovrenc na Dravskem polju. O hudi zimi pri nas bi pisali, pa letos je itak povsod huda; le to omenimo, da je bil pri nas najnižji mraz 24 stopinj. Zadnjo soboto (20. jan.) so pokopali veliko trpinko, 52letno Marijo Pale iz Apač. — Dobro je uspel »ženski farni sestanek«, na katerem je ono nedeljo bilo predavanje o komunizmu v družini. — Na svečnico popoldne ob treh pa vas vabimo vse od blizu in daleč na uprizoritev pretresljive narodne drame »Črna žena«.

Moravče. Občni zbor kraj. kmečke zveze bo v nedeljo 28. januarja po prvi maši v kaplanski dvorani. Govoril bo naš ugledni rojak g. dr. Lavrič. Pridite vsi, ki se zanimате za naše stanovsko gibanje.

Šhod JRZ v Kranju. Okrajni odbor JRZ za kranjski okraj je sklical velik šhod in sicer za soboto dne 27. januarja ob pol 8 zvečer za Kranj in okolico, v ponedeljek 29. jan. pa se vrši za ves okraj šhod ob pol 11 popoldan. Šhod bo obakrat v dvorani Ljudskega doma v Kranju. Na shodu bo govoril gradbeni minister dr. Miha Krek. Vabimo vse prijatelje naše stranke, da se udeležijo tega shoda.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Kar sredi dneva predrami nas je zaspale Lavrenčane plat zvona. Gorelo je v stanovanju trgovine Geratiča v Spodnjem trgu. Vnela se je lesena stena na verandi, kjer se je radi mraza precej kurilo. Ogenj so takoj pogasili in se ni razširil na druge stanovanjske prostore. Naslednji dan v soboto 13. jan. pa je gorelo pri »grofuc. Gasilci so takoj odhiteli na kraj požara. Gorela je vila grofa Ivana Zabea na Kumu. Požar se je ši-

ponuja obiskovalcu ne-
šleto okueno etiketiranih
teklenic z dobrimi vodi-
cami. Kdo bi se jim mogel
upirati, posebno ko sta-
ne velika eteklenica ko-
maj okrog 2,25 franka. Da
pa cenijo francoske vo-
dice tudi drugod, ne sa-
mo doma, je najbolje raz-
vidno iz tega, da znaša
njih letni izvoz okrog 50
milijonov eteklenic, šte-
vilo, s katerim se 7 mili-
jonov eteklenic letnega
izvoza šampanjca prav
gotovo ne more primer-
jati, vsaj kar se tiče ko-
ličine.

Bacil ošpic izoliran.
Zdravnici s Kolumbijske
univerze dr. Joani Brad-
hurstovi se je posrečilo
izolirati bacil ošpic. Stro-
kovnjaki menijo, da bo
zanaprej mogoče s cep-
ljenjem obvarovati otro-
ke pred to boleznijo. Po-
leg tega je verjetno, da
se bo dalo posihmal ugo-
toviti diagnozo ošpic
mno go prej kakor je bilo
dolej v navadi. Zdaj se
je dala bolezen dognati
še le tedaj, ko so se po-
kazali na koži rdeči ma-
deži.

Pravijo, da avtomobil
pobijejo več moških ka-
kor žensk.

ter odvil iz cule storžično pogačo. Toda ni iskal telice,
zavezoval je srnjaka.

»Ali je katera nabrala kaj malin?«
»Vse je rdeče!«
»Bevk jih je hotel na pogačo.
»Zakaj jih ne nabiraš sam; v usta ti silijo,« se je
oglasila Rotija.

Bevk je mrmral, jih nabiral ter močil suhe griž-
ljaje. Ko je zavil cunj, je dejal glasno:

»Prav, kakor dobim, tako vrnem! Pa ne povem, kaj
je rekel Lende!«

Spravil je skorjo v žep ter šumel po listju v dolino.
»Govedo!« so rekle ženske, pa jih ni slišal.

Na robu je zalajal srnjak; Bevk je obstal, kakor da
bi treščilo vanj.

»In tako Blizu!«

Puško je bil spravil pol ure prej v votlem javorju
pod Staniščem.

XL.

Kdo je kupil Ferlutovo hišo in kako sta
zapisala?

Večerni vlak je obstal v Ajdovščini. Strojvodja je
udaril z rokami, kakor da kaj otresa. Iz vozov so se
usuli pozni potniki. Nastal je kratek hrup, kričanje,
vzklikanje in stiskanje rok. Kdor je koga čakal, mu je
vzel iz rok kovčeg in zavoj. Kdo pa se je ozrl na črno
seno, ki se je izgubila v temi od postaje ter zavila pod
lučjo k Bratini? Vrabci so že davno molčali, črčki pa
so bili daleč v brajda. Pijanec, ki se je gugal čez dvo-
rišče, ga tudi ni spoznal.

Drugo jutro je Pračka nekaj vpil nad vajencem, ki
je nalagal oves, vpil, da je slišal voznik,

»Ne tega, boljšega!«

Pokazal je drugo vrečo; v prodajalni je smrdelo po
plesnivi moki, milu in polenovki, ki se je močila pred
vrati. Voznik je z bičevnikom prigrabal konju razstlano
mrvo ter naročal na pragu. Vajenec mu je nalagal vrečo
na voz. Ko je voz zavil okoli vogla, je vajenec rekel,
da je tam v vreči vendar slabši oves. Pračka ga je grdo
pogledal in dejal:

»Če ne razumeš! Kdo pozoblje oves? Konj! Ali konj
kaj reče, butelj!« ga je poučil. »In dražji tudi ni!«

Tisti hip je potovki Barbi, ki je nosila pošto Pred-
mejo ter sto in sto drugih naročil ljudem, padla etekle-
nica sredi trga na tla, da se je razletela. Ženska je
vzdignila roke, kakor da jo tepe nevidni bič. Pračka je
radovedno pogledal ter za hip ostrmel. Okoli vogla je
široko in trdo prišel Povhov ter spodil vrabce, ki so
se prepirali in ključali na kupu. Kolesar se mu je umak-
nil; možakar, ki se je kregal sam s seboj ter šel na
sodnijo, se je skoraj zaletel vanj.

»Ali nisi padel?« je naglo zinil Pračka.

»Nisem!« se je smejal Povhov. Bil je Maks. »Pill
smo, ker je vroče, padel pa nisem!«

»Ne, rekli so, da si padel v vodo ter te še niso našli.
Še zvonilo ti je in danes bo mašat!« je pravila Barba.

»Da, Jernej je tudi meni to rekel!« je dejal Pračka.

Povhov se je zresnil.

»Ali res? Kdo pa je to raznesel?«

»Ne vem, kdo! Meni je pravil Jernej in njih cela
vrsta! Da te niso našli in te iščejo. Da je Zonta prevzel
cesto in kaj še vem vse. Res sem vesel, da nisi mrtev
in da si živ.«

(Nadaljevanje prih.)

ril tako naglo, da so si stanovanjci, grof in neki baron z Nemčije, ki je s svojo gospo bil tukaj na obisku, rešili golo življenje. Kakor zgoraj, je tudi tukaj nastal požar iz istega vzroka. V soboto dne 6. in v nedeljo 7. januarja so se vršile pri nas smučarske tekme za prvenstvo mariborske podzveze ZFO. Tekem so se udeležili tudi fantje domačega odseka in so želi lepe uspehe. Pri patrolnem teku so si priborili prvo mesto in s tem prehodni pokal mariborskega župana.

Trbovlje. Kmečka zveza je imela ono nedeljo občni zbor. Soglasno je bil izvoljen nov odbor z Gričar Feliksom iz Retja na čelu. V ponedeljek, 22. jan. se je vršil celodnevni kmetijski tečaj.

Miran. Zebelarjevega očeta Antona Šularja ni več. Odšel je v začetku novega leta v 82. letu starosti, po plačilo. Bil je mož, ki je dal Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega. Doma mož molitve, v cerkvi redno pri službi božji, mesečno — pa tudi večkrat — z možni Apostolstva pri obhajilni mizi. Ves vnet za čast božjo je opravljal službo ključarja župne cerkve prav vestno do svoje smrti, t. j. 42 let. Do 35 let je bil občinski odbornik, pa moder, preudaren. Za svoje poštvenovalno delo pri občini je dobil plačilo — brco — pod zloglasnim režimom, kar je moč bolelo. Leta 1908 se je ustanovila hranilnica in posojilnica na Mirni in ves čas njenega obstoja ji je modro načeloval Anton Šular. Ne smemo pozabiti njegovega izvrstnega spomina: vedel je za vse duhovne v škofiji, za domače, na Mirni nekaj službujoče, pa tudi rojstne in smrtne dneve, kakor je tudi videl podatke o svojih sobčanin, in tako veliko koristil dobri reči. Očeta ni več! Ostali se ga bomo hvalno spominjali. — Bog mu bodi pa plačnik!

Loke v Tuhinju. Ureditve Nevilce se je spet začela. Večina delavcev dela na akord. Ker nekaj zasluži, so kar zadovoljni. Le zima, ta je nekoliko ostrala. Včasih mraz, včasih padavine, tako da so komaj trije, kvečjemu štirje »sibiti« na teden. Seveda za enkrat je hudo, ker je vsaka obleka pretanka, toda upajmo na dobro leto, ki jo zaradi ostre zime lahko pričakujemo.

Orehovec-Kostanjevica. Bomo pa še imeli tudi mi iz Orehovca malo pravice v »Domoljubu«, saj nas je 90 odstotkov »Domoljubovcev«. S ponosom lahko povemo, da smo najmočnejša skupina »Domoljubovih« naročnikov v fari. Tudi najhujša kriza nam ne iztrga iz rok priljubljene prijatelja. Letos primanjkuje pri nas krme za živino — K izvedeni

agrarni reformi bi pripomnili, da se je že oglasilo preveč interesov za zemljo, ki spada pod agr. reformo. — Vodovod v naši vasi tudi ne pride v življenje, dasi knamo od ministra dr. Kreka že nakazanih 50.000 din. Naj bi se delo resno vzelo v roke.

Šmartino v Tuhinju. Zalostno so zapeli zvonovi pri Sv. Martinu v Šmartnem. V ljubljanski bolnišnici je ugasnilo življenje Razpotic-vi Cilki. Naj počiva v miru!

Iz legije koroških borcev

Z ukazom visokim kraljevskim namestnikov (»Službeni vojni list« št. 37 z dne 21. okt. 1939) je bila ustanovljena posebna spominska kolajna za one, ki so se v letih 1918-19 borili za našo severno mejo. Legija je za prijavo za podelitev kolajne izdala z odobrenjem vojaških oblasti poseben obrazec, katerega prejmejo vsi člani društva. Pozivamo člane, da dvignejo obrazce čim prej v društveni pisarni na Cankarjevem nabrežju št. 7-L in sicer v času od 8-12 in od 14-17. Tam prejmejo tudi vse navodila za popolnitev teh prijavnih obrazcev. Članstvo zunanjih krajevnih organizacij prejme tiskovine pri svojem upravnem odboru. Tem potom pa vabimo tudi še neorganizirane borce, da se v lastnem interesu prijavijo društvu kot redni člani. Rok za prijavo je odrejen po komisiji pri štabu IV. armijske oblasti ter se prijave po 31. januarju 1940 ne bodo več sprejemale. — Tovariši! Ne odlašajte s prijavo na zadnje minuto. — Glavni odbor Legije koroških borcev.

Presejje. Prosvetno društvo bo uprizorilo na svečnico ob 3 popoldne dve burki, in sicer spevigrigro v 1. dejanju »Povodni mož« in pa »Sluga dveh gospodov« v dveh dejanjih. Prijatelje petja in smeha vabimo.

Goriče pri Golniku. Ta teden je bil občni zbor krajevnih Kmetске zveze, na katerem je govoril predsednik okrajne KZ Ovsenik iz Predoselj pri Kranju. Občni zbor je bil zelo dobro obiskan. Odbor je svojo nalogo v redu vršil in zato je bil tudi soglasno izvoljen za bodoče.

Kranj. V Struževem pri Kranju je umrl zavodni katoliški mož, posestnik in večkratni občinski mož Pleša Janez, star 72 let. Poznan je bil daleč na okoli pod imenom Štembalov oča. V za-

konu s svojo ženo Heleno se mu je rodilo 8 otrok, ki so bili vsi vzgojeni v pravem katoliškem duhu. Bog je tudi hotel, da je najstarejši sin Franc zapel novo sv. mašo in je sedaj župnik v št. Juriju pod Kumom. Naj počiva v miru. Preostalih naša sožalje.

Šmartin pri Kranju. Predavanje o severnih Slovanih je imel na drugem prosvetnem večeru urednik »Slovenca« dr. Tine Debeljak. Njegove lepe besede je spremljalo veliko število skioptičnih slik, ki so poslušalce peljale preko zgodovine Poljakov. Za uvod je odpel mladinski zbor nekaj slovanskih pesmi.

Šenčur pri Kranju. Fantovski odsek je priredil farno predavanje, na katerem je govoril prof. Slapar Pavel iz Kranja o največji nevarnosti naše dobe, o komunizmu. Pred začetkom predavanja so fantje prikazali na odru za naš čas zelo pomembno igrigro v enem dejanju »Na križpotju«. Vso prirediteljev je prijetno oživljala farna godba. — V letu 1939 je bilo poročenih 33 parov, novorojenčev je 102, umrlih 52. Fara šteje okoli 3500 duš.

Velika vas nad Moravčami. V sredo 17. jan. je odšla po zasluženem plačilo verna slovenska mati Ivana Grilj, stara 77 let. Zadnje njeno počivališče je pri Sv. Križu nad Moravčami. Pokojna je imela 12 otrok. Živi jih še 7, trije so v Ameriki, štirje pa v Sloveniji. Pri vseh otrocih je skrbno gojila ljubezen in vdanost do sv. Cerkve. Mnogo težav je imela v svojem dolgem življenju, toda v Bogu je vedno našla moči, da je vse lepo prestala. Kot dediščino je otrokom zapustila izredno veliko medsebojno ljubezen in spoštovanje do staršev. — Bila je dolgo vrsto let naročnica našega lista. — Naj ji sveti večna luč!

Polhov Gradec. Pripravljamo igro »Pri belem konjčku«, ki jo bomo igrali 28. januarja. Vabimo vse prijatelje smeha! Naše Prosvetno društvo zelo živahno deluje. Občni zbor smo imeli 6. januarja in pa predavanje o Finski. — Šolska mladina je priredila božičnico v Marijinem domu. Socialno delo učiteljsva zelo odobravamo.

Jesenice. Vse one naročnice »Domoljuba«, ki še niso poravnali naročnino za letošnje leto, lahko do 30. januarja plačajo v podružnici »Slovenca« v Krekovem domu, da si zagotovijo požarno zavarovanje in srečo pri žrebanju lepih in bogatih nagrad. — V obmejnem kotu Gorenjske so v lanskem letu pokadili za 7.642.964 din. Pred petimi leti so porabili kadičilo tobaka za dva milijona dinarjev manj, kakor lansko leto. Vzrok je v tem, da je pri KID naraslo število delavstva in tudi gradbena

57

Gospod Volodijovski

Med molitvijo pa je nebotični pogledal skozi okno na svoje Lipke, ki so pravkar vodili konje iz hlevov, da bi jih pri vodnjakih napojili. Potihem prepevač svoje monotonne pesmi, so začeli Lipki vleči škripajoče žrjave (vage) in izlivali vodo v korita. Para se je v dveh stebrih kadila konjem iz nozdrvi in zastirala sliko. Nenadoma je stopil iz glavnega poslopja gospod Volodijovski, oblečen v kožuh in škornje iz telečjega usnja, se približal Lipkom in jim začel nekaj govoriti. Oni pa so ga poslušali in se pri tem vzravnali ter proti vzhodnemu običaju jemali čepice z glave. Ko ga je Azija zagledal, je prenehal moliti in zamrmral:

»Sokol si, toda ne poletiš tja, kamor jaz poletim in ostaneš v Hrepitovu v žalosti in bridkosti!»

Ko se je gospod Volodijovski porazgovoril z vojaki, se je vrnil v sobo, na majdnamu pa so se znova razlegli spevi Lipkov, prhanje konj in žalostno in presunljivo škripanje žrjavov pri vodnjakih.

XXXVI.

Ko je mali vitez izvedel Bašino namero, je sploščeta res, kakor je Baša slutila, kriknili, da nikdar ne pristane na to, ker sam ne more iti, a brez sebe je ne pusti. Tedaj pa so se začele od vseh strani prošnje, začelo se je pritiskanje, ki je imelo v kratkem omajati njegov sklep.

Baša je sicer manj pritiskala, kakor je pričakoval, ker bi bila zelo rada šla z možem, brez nje pa je pohod izgubil zanjo del svoje mikavnosti, toda Evica je poklekala predenj, mu po-

enoglasen, enoličen.

ljubljala roke in ga zaklinjala pri njegovi ljubezni do Baše, naj bi vendar dovolil.

»Nič druge se ne bo drznil,« mu je govorila, »stopiti k mojemu očetu in mu tako reč naznaniti, ne jaz ne Azija, še moj brat ne; edino gospa Baša lahko to stori, ker ji on ničesar ne odreče!«

Na to Volodijovski:

»Baška se ne sme baviti s tem, da bi snubila! Sicer pa, saj se boste morali to vračati, pa naj takrat to stori.«

Evica je odgovorila z jokom. Bog ve, kaj se zgodi dotlej, da se vrnejo, in je tudi gotovo, da umrje od bridkosti; pa saj za tako siroto, za katero ni usmiljenja, bo tako najboljšje.

Mali vitez je imel neizmerno žetučje sreče. Zato je začel migati z brčicami in hoditi po sobi. S svojo Baško se sploh ni maral razstati, še za en dan ne, kaj šele za nekaj tednov.

Vendar pa so ga očito tiste prošnje zelo pretresle, zakaj nekoliko dni po teh naskokih se je nekega večera oglasil:

»Ko bi mogel z vami skupaj iti, ne rečem! Toda to ne more biti, ker me služba zadržuje!«

Baša je skočila k njemu, mu pritisnila svoja rožnata usta na lice in začela ponavljati:

»Pojdi, Mihalek, pojdi, pojdi!«

»Nikakor ni mogoče,« je odgovoril Volodijovski odločno.

In znova je preteklo nekaj dni. Med tem časom je vprašal mali vitez gospoda Zaglobo za svet, kaj bi bilo najprimernejše, da stori. Toda ta ni hotel ničesar svetovati.

»Če ni drugih ovir kakor samo tvoje žustvo,« je dejal, »kaj naj jaz govorim? Sam odloži! Seveda bo tukaj pusto brez hajdučka. Če bi ne bil tako star in bi ne bila pot težavna, bi še jaz šel, zakaj brez nje ni nič.«

»No, vidiš, gospodi! Ovir res ni; letni čas je nekoliko mrzel, to je vse. Sicer pa je vse mirno in povsod po poti so poveljstva, le brez nje ni nič.«

»Zato ti ravno pravim: sam odloči!«

Po tem razgovoru je začel gospod Mihael znova omahovati in zadevo na obe strani razmišljati.

Evica mu je bilo žal. Tudi je premišljeval o tem, ali je primerno pošiljati deklico s sestro Azijo na tako dolgo pot, in še bolj o tem, ali je prav ne pomagati ljudem, ki si jim naklonjen, ko se nudi tako lepa priložnost. Za kaj pa prav za prav gre? Da odide Baša za dva ali za tri tedne. Pa tudi če bi šlo samo za to, da ustreže Baši, ki bi rada videla Mohilov, Jampol in Raškovo, zakaj ji ne bi ustregel? Azija, naj bo tak ali tak, mora iti s svojim praporom v Raškovo; imela bo torej vso obrambo in tudi zadostno, ko so razbojniki uničeni in je pozimi mir pred ordo.

Mali vitez je torej vedno bolj omahoval. Ko sta ženski to opazili, sta ponovili svoj pritisk, ena s tem, da je slikala to zadevo kot dobro delo in svojo dolžnost, druga pa s svojim jokom in tarnanjem. Slednjice se je poveljniku poklonil tudi Tuhaj-bejev. Pravil je, da vé, da ni vreden take milosti, da pa je vendar pokazal toliko zvestobe in navezanosti na gospoda in gospo Volodijovsko, da sme za to milost prositi. Da mora biti zelo hvaležen obema, ker nista dovolila, da bi se s njim pometalo, in to tedaj, ko še nista vedela, da je Tuhaj-bejev sin. Nikoli ne pozabi, da mu je gospa poveljnikova ležala rane in mu je bila ne samo milostiva gospa, ampak tudi kakor mati. Dokaze svoje hvalečnosti je doprinesel še v bitki z Azba-bejem, zato bo tudi v prihodnosti — Bog ne daj, da bi do tega prišlo — v potrebi z veseljem tvegalo življenje za svojo gospo in preli z njo zadnje kapljke krvi.

Potem je začel pripovedovati o svoji nekdanji nesrečni ljubezni do Evice. Ljubil jo je vsa leta, odkar sta se ločila, čeprav brez vsakršne nade, in je nikoli ne neha ljubiti. Toda med njim in starim gospodom Novovjekim obstoji že od poprej sovraštvo in prejšnje razmerje sluge in gospoda ju loči kakor širok prepad. Edino »gospa« bi ju mogla spraviti, pa tudi če bi se ji to ne

Še je čas!!!

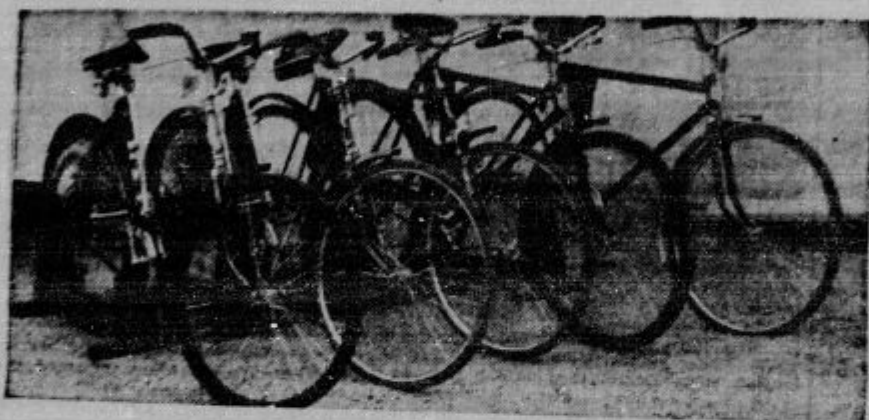
Ne zamujujte sreče, ki Vas čaka!

Samo še nekaj dni imate časa, da si pridobite pravico do ene od

700 bogatih nagrad

če postanete ali ostanete naročnik »Domoljuba«

Prvi dve nagradi sta v gotovini, vsaka po Din 5000-

Prvovrstna dvokolesa bodo dobavile trvdke: L. Praprotnik, Domžale — Tehnik Banjai, Miklošičeva c. 20, Ljubljana — Bohinec Viktor, Tyrševa 12, Ljubljana.

Lepe nagrade porcelanaste posode bo dobavila trvdka: F. Kollman, Mestni trg št. 16, Ljubljana, in Kovačič Ivan, Koroška c. 10, Maribor.

Žrebanje bo 15. februarja t. l.

Pravico do žrebanja bo imel vsakdo, ki bo plačal naročnino za celo leto do 31. januarja 1940

Požarna podpora 1000 dinarjev

Ne odlašajte, ampak postanite takoj naročnik »Domoljuba«

cepiti prašiče proti rdečici. Zelo potrebno bi pa bilo, da bi nekaj vasi skupaj imelo človeka, izkušenega za pomoč pri porodih, večjega in preskrbljenega s potrebnimi instrumenti za pomoč pri napenjanju, zadavljenju itd. Bi pa kdo dejal, saj to znanje dobe učenci kmetijskih šol. Toda število teh je tako neznanost, da ne pride sploh v poštev. Zadeva pa je tako pereča, da bi bilo ljudstvo prav hvaležno onim, ki bi to čimprej izvedli. — Ne pozabite pozornosti naročnine za »Domoljuba«!

Brdo pri Lukovici. Iz tukajšnje župniške kronike je razvidno, da je bilo v preteklem letu 1939 v naši fari rojenih 33, v večnost jih je odšlo 14. V zakonski etan je stopilo 14 parov. Statistika nam kaže razveseljevo dejstvo, da je pri nas preteklo leto skoraj trikrat več rojstev kakor pa umirlih faranov. Velike važnosti za vsako faro je tudi časopisje. To je sila, ki ustvarja javno mnenje pri posamezniku, kakor tudi še v večji meri v širših slojih. Zato je potrebno, da vsaj enkrat v letu pogledamo po fari, kakšno časopisje prihaja v župnijo in kaj berejo naši ljudje. Statistika nam pove, da prejema od 232 družin v župniji sledeče število časopisja: Slovencec 20, Nedeljski Slovencec 21, Slovenski dom 11, Domoljub 114, Bogoljub 42, Kres 30, Vigred 20, Oraž 25, Pod Grinčevci 120; Jutro 16, Slovenski narod 5, Domovina 7, Društveni tednik 5, Neodvisnost 1. Poleg naštetih prihaja še okrog 100 tiskovodov Glasnika, Katoliških misijonov, raznih katoliških revij in listov. Mohorjeva družba šteje 104 naročnike na leto 1939. Kljub temu, da je naše časopisje presoj razširjeno, je vendar še nekaj družin brez njega, tudi te vabimo, da stopijo v krog našega katoliškega časopisja, slasti še Domoljuba, ki nam bo najboljši vodnik v teh viharjih časih.

Bogojina. V naši fari je bilo v preteklem letu rojenih 47 otrok, 20 moškega in 27 ženskega spola, umrlo je 32 ljudi, 15 moških, 12 žensk. Poročenih je bilo 14 parov. Obhajil je bilo 17.000. V zadnjem času sta odšla k večnemu počitku Bagari Janoš in Horvat Marija. V Bogojini se bo ustanovila Kmečka zveza, ko dobimo potrjena pravila od politične oblasti. Kdor se ni poravnal naročnine za Domoljuba, naj poravnava, kjer lahko zamudi požarno podporo ter lepe nagrade. Za celo bogojniško-faro se naročnina plačuje pri zastopniku Domoljuba, Horvat Francu v Bogojini.

Male dole pri Vojaški. Dne 13. januarja je umrl po mučni bolezni, previden a sv. zakramenti, mladenič Slemenček Franc, v starosti 30 let. Bil je zelo priljubljen zaradi mirnega in lepega vedenja. Pri graniciranjih je dobil težko bolezen, ki ga je položila v prerani grob. Mnogo je trpel. — Pogreb je pokazal, kako je bil pokojni spoštovan. Slovo na domu sta vzela fanti Jernejek Franc in Lipovšek Karel iz Jankove. Ob veliki množici so fantje-tovariši nesli njegovo truplo k večnemu počitku v Črešnjice. Pevec so mu zapeli v slovo, a Krolfit Ciril je imel še poslovnih govor. Počival v miru! Zaljubljeni rodbini žalost!

Sv. Marijeta ali Ptuj. Pri lončarskem mojstru Mihaelu Sivku v Goriscem so bili že več let zaposleni trije pomočniki: Janes Mikša, Ivan Jakopčanec in Josip Vidraš. V petek 19. t. m. zvečer so se šli gret pred zakurjeno lončarsko peč. Ponoči je pozval najstarejši Mikša svoje tovariše, naj gresta spat v sobo ter je tudi sam odšel k počitku. Tovariša sta obljubila, da hitro prideta, samo da se še nekoliko pogrejeta. Zjutraj ob 4 pa je mojstrov žena našla oba nesrečno mrtva pri lončarski peči. Ponoči sta se oba zadrla od strupenih plinov. Takoj so poklicali banovinskega zdravnika dr. Martinca od Sv. Marijete, ki pa ubogima fantoma ni mogel več vrniti življenja. Ljudje so globoko presunjeni nad žalostno smrtjo ubogih mladeničev. Nagle, nepredvidene smrti, reši nas o Gospod!

Vojski pri Celju. Predavanje o protiplinški obrambi je bilo predzadnje nedelje v ljudski šoli. — Fantovski odsek se pridno pripravljaja za akademijo 19. marca. Igralska družina pa se uči Leskovecovo dramo »Vera in nevera«.

V št. Rupertu pri Braslovčah je umrl posestnik Ivan Cizej. Pokojnik je bil dolgo časa načelnik krajevnega šolskega odbora in bivši član občinskega odbora v Braslovčah. Mnogo je deloval v gospodarskih društvih. Mesto vana na njegov grob so darovali za revno šolsko mladino v Orli vasi krajevni šolski odbor 150 din, g. Ivan in Karel Rojnik iz Slovenj Gradca pa 100 din.

Iz Savinjske doline. Kar je za Spodnjo Savinjsko dolino hmeljarstvo, to je za Zgornjo Savinjsko dolino in Logarsko dolino gozdarstvo. Če pregledujemo statistiko, koliko lesa je izvoženo vsako

leto iz Zg. Sav. doline, bomo videli, da se lesna industrija v Gor. Sav. dolini širi in da je skoraj vsako leto več lesa izvoženega. V preteklem letu je bilo izvoženega po Savinji proti jugu 4481 splavov lesa. Največ splavov je bilo sestavljenih v Retici, in sicer 779, v Radmirju je bilo sestavljenih 643, v Kropi pri Bočni 606, v Ljubnem 583, v Šmartnem ob Dreti 544 in v Mozirju 476 splavov. V Belgradu je od teh pristalo 1206, v Zagrebu 696, v Pančevu 591, v Sremski Mitrovici 515, v Brodu 253, v Smederevu 250 splavov.

Iz Vojske pri Celju. Preteklo nedeljo je bilo pri nas važno predavanje o obrambi proti napadom iz zraka. Predavanje je imel kapetan g. Toš Franjo iz Celja. Udeležilo se ga je lepo število gasilstva in občinstva. Prav bi bilo, če bi se tako predavanja večkrat vršila in da bi prišlo na predavanje vse občinstvo.

Sv. Jedert nad Laškimi. Pri Sv. Jederti nad Laškimi sta polnoči dva roparja zleza skozi okno v zadnji sobi v hišo 95letno Marije Pikel ter vdrla v izbo, kjer je spala starka in tri hčere. Z grožnjo, da ji s sekuro razkolje glavo, če katera zine besedo, je en vlomilec prisilil ženske k molku, drugi pa je z žepno svetilko v roki prebrskal vse shrambe ter pobral ves denar: 1090 din, ne da bi kaj izpregovoril. S ponovno pretnjo, da se s sekuro vrne, če bi se katera oglasila, sta rokovnjača zapustila izbo ter izginila skozi dvorišna vrata. Šele zjutraj so si ženske, silno preplašene, upale iz hiše naznaniti sosedom, kako so bile oropane do zadnje pare. Denar so dobile za prodajnega prafica in kot aru za vola, ter si mislile s tem nabaviti obleko in obuvalo. Ali bodo dobile denar nazaj, nihče ne ve.

Pševo. V soboto, dne 13. januarja je umrla v Pševu pod Sv. Joštom splošno priljubljena Franciška Trebar. Bila je vedno pridna pri delu na posestvu, pošena, dobra do revežev, vneta članica Mar. družbe v Šmartnu in zvesta naročnica našega katol. časopisja. Naj jo večni Sodnik obilno poplača za njeno lepo krščansko življenje!

Sv. Barbara v Haložah. Posestnik Kureš iz Spuhlija je imel lepo posestvo in ogromno vinsko klet v Brezovcu v Haložah. To posestvo s kletjo je kupil neki vinski veletrgovec iz Kranja, kjer namerava imeti založeno klet za hloška vina. Tukajšnja Vinarska zadruga je že morala sprazniti to klet, ki jo je do sedaj imela v najemu. Vino so prepeljali v zadržno klet v Ptuj. Novega lastnika pozdravljamo in mu priporočamo, naj kupuje samo domača hloška vina. Povsod po Gorenjskem bodo z našimi vini zadovoljni. — Tako bučo sedaj pri Sv. Barbari tri kleti: eno ima domača posojilnica, drugo Ozmeč iz Ormoža in tretja je Kurešova klet. V Ptuj je ogromna klet Vinarske zadruge, katera pa še ni mogla letos vsega vina pokupiti, zaradi preureditve kleti. Vaj. valjuno, da kupujete vino brez mešetarjev — posreževalcev in naravnost od vinogradnika. Pričakujemo od vseh toliko slovenske zavednosti, da boste kupovali po primerni ceni samo naša vina.

Frankolovo pri Celju. S 1. februarjem bo začel dostavljati frankolskemu poštному uradu dnevno pošto avtobus mariborskega avtobusnega podjetja, ki vozi na proti Celje—Maribor—Celje. To je za Frankolovo vsekakor važna pridobitev.

NAZNANILA

n Fantovski odsek v Hotiču uprizoni v nedeljo, dne 28. januarja in na Svečnico ob treh popoldne v šoli v Zg. Hotiču igro »Beneški trojčiki. Vljudno vabljeni.

n Celjski okraj. Krajevna kmečka zveza v Dramljah priredi za vse celjski vinski okolišvinsko razstavo v Dramljah v dneh od 2. do 4. februarja. Vzorci morajo biti na mestu do 1. februarja. Pokroviteljstvo nad razstavo je sprejel senator Alojz Miheličič.

n Prosvetno društvo v Litiji uprizoni v soboto, dne 27. januarja ob 8 zvečer in v nedeljo, dne 28. januarja ob 3 popoldne duhovito komedijo v štirih dejanjih »Danes bomo tiči«. Vstopnina običajna. Vsi ljubitelji poštene zabave vabljeni.

n Prostovoljna gasilska četa Šenkov turn priredi igro »Dva para se ženita«. 28. januarja popoldne ob 3 v dvorani. Prijatelji poštene zabave vljudno vabljeni.

n Zveza katoliških kmečkih mladenk priredi za dekleta iz Gorenjske in ljubljanske okolice duhovne vaje in tečaj KA v Ljubljani, Lichten-thurnov zavod — »Dom Devica Mogočna« — od 29. januarja do 3. februarja 1940. Pričetek prvi dan ob 6 zvečer, sklep zadnji dan zjutraj. Oskrbnina znaša 115 din. Prijave se sprejema najkasneje do 20. januarja na naslov: Ljubljana, Zveza katoliških kmečkih mladenk, Miklošičeva cesta 21.

n Higiena žene. Spisal dr. Justin. Cena 3 din, plačljivo tudi v pisemskih znakmah. Naroča se pri Slovenski krščanski zvezi, Ljubljana, Pražakova 8.

n V občini Moravče, okraj Kamnik, se je zgubil srednjeveliki lovski pes brak-istrijanec, bel z rjavimi lisami, resnat, sliči na ime »Pero«. Psa je proti priliki nagradi vročiti lovskemu čuvaju Kumarju v Moravčah.

n Izšla je že tretja številka fantovskega glasila »Kresac«. Je prav tako pestra in zanimiva kot prejšnji dve. Sploh je postal ta naš edini fantovski list letos izredno živahen in privlačen. Članki so kratki in za fante lahko umljivi: vsako številko krasi res lepe slike, ki dajejo listu izredno pestrost. Tak fantovski list je res vzreden, da ga naroči in bere vsak naš fant. Izhaja vsakih 14 dni in stane za celo leto 20 din, za pol leta 10 din; če pa prihaja pod skupnim ovitkom vsaj 5 izvodov, je naročnina za celo leto le din 18, za pol leta din 9. Naroča se: Uprava »Kresac«, Ljubljana 8.

n Kratkovalovna postaja v Belgradu, Milosa Velikog ulica 16, je pričela 21. januarja s rednimi poročili v slovenskem jeziku. Vsak ponedeljek bo poročilo: »Balkanski svete in sicer ob 20.10, vsak četrtek bo ob 20.10 »Znanje politični pregled« in vsako soboto ob 20.10 pa bo »Gospodarski pregled«. Že sedaj pa oddaja kratkovalovna radijska postaja vsak dan vesti v slovenskem jeziku in sicer ob 20.40. Oddaja: VUA 49,18 m. in YUC 31,56 m. — Kratkovalovna radijska postaja — Belgrad.

n »Vigred«, tedni list, izhaja mesečno. Celoletna naročnina 25 din. Naroča se pri upravi »Vigredi«, Ljubljana, Pražakova ul. 8.

Ali se hočete svojega

revmatizma, protina osvoboditi?

Trganje in zbadanje po udih in sklepih, otekli udje, skrivljene roke in noge, trganje, zbadanje in ščipanje po raznih delih telesa, pa tudi slabost oči so čisto posledica revmatizma in bolečin v kosteh, katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečine še stopnjujejo.

Nudim Vam

zdravilno, sečno kisline razkrajajoče, izmenosnovi in izločevanje, pospešujoče
DOMAČE ZDRAVLJENJE S PIJAČO,
ki se na umeten način povsem naravno sestavlja iz nekega blagodejnega zdravilnega vreca, ki ga je dobrotljiva mati narava darovala bolnim ljudem.

Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih v vseh državah obstoječih skladišč povsem zaslonj in francozsko poteno razpravo. Sami se boste uverili o neškodljivosti tega sredstva in njegovem naglem delovanju. — Poštno zbiralno mesto:

ERNST PASTERNAK, BERLIN S. O.

Michaelkirchplatz 18, Abt. H. 284.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali ne preostoj veča za enkrat Din 2. »Domoljub« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajo svoje izdelke ali sicerj poslovi oziroma obrtniki pomočnikov ali vavencov in naroba. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Močnega fanta

postojnih staršev, takoj sprejema za kovaške vajence. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upr. »Domoljuba« pod »Vajence« št. 925.

Čevlje si naročite

najugodnejše pri Jerar Jerušku. Zapora 16 - p. Smoletnik.

Miške obleke

perilo in vau oblačila po priznanih cenah ali nabavite pri Preskerju - Sv. Petra cesta 14 - Ljubljana.

Drevesca:

bešnje v 16 sortah, brešnje v 15 sortah, vrtnice, vinsko treje in kljube, prav dobro kupite v drevesnici Jelen, št. 113 pri Velenju.

Slamareznice

prvovrstnega izdelka, vratila, repozitivne in milne za krojenje ter vse druge poljedelne stroje dobite še vedno ugodno v železnici Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska c. 1.

Služba dobi

16-18 let star fant. A. Hiza, Jelica 16.

Vaia

2 leti starega, prodaja: Juvan Franc, Sestre št. 18, p. Dobruha.

Dekla

spesobna in pridna, dobi takoj službo v trgovini. Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod »Dekla« št. 928.

Iščem služkinjo

za poljska in domača dela. Plaša dobra. Na stop takoj ali pozneje. Ponudbe poslati na upravo »Domoljuba« pod »Dobra plaša 924«.

Pazer trgovci, obrtniki

Prodaj velike hiše, gospodarske poslopje, ob državni cesti, pri kolodvoru, 8 km od Ljubljane. - Naklov v upravi »Domoljuba« pod št. 926.

Kmetijski mlin

na stalni vodi, s nekaj zemljišča, vzhajem v najem ali pa za merico po dogovoru. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 928.

Kovaškega očena

s vso oskrbo v hiši, sprejme takoj Matija Ogrič, kovaški in podkovski mojster - Sočratina, Dolenjska.

Sladko seno

prodaj Dolinar, Tatom št. 17, p. št. Vid nad Ljubljano.

Stare železo

baker, nikelj itd. ter gumo najbolje prodaja: Metalica, Gosposvetska cesta 14, Ljubljana.

Šivalne stroje

Anker, Vesta, Pfaff, Adler in radio aparate kupite zelo poceni pri tvrdki Pivsel, Preska, p. Medvoda.

Brejo svinjo

prodaj - Zakrajšek Janec, Gorčica 11, p. Preserje.

Slamo in seno

sladko, prodaj Pečar, št. Vid n. Ljublj. 10.

Neveste!

Nakup kuhinjske posode in gospodinskih potrebščin je stvar zupanja. Obrnite se na tvrdko FR. STUPICA, železnica, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1, ki ima veliko izbiro lepe in trpežne posode in vsega, kar potrebujete za kuhinjo in za gospodinjstvo in ki vam more nuditi posebno ugodne cene in strokovno posredstvo.

Lepo posestvo

v Trzinu bo prodano na sodni dražbi v Kamniku 6. febr. 1940 ob 8. Sodna cenitev: 169.912 din, najmanjši ponudki: 167.274 din. Posestvo ima hišo št. 61 v Trzinu, hlev za 4 glav živine, skladišče s supo, gospodarsko poslopje, vse v dobrem stanju, njlve in travniki merijo 26.795 m², gozdovi 51.964 m². - Pojasnila daje odvetnik dr. Zvokelj Dom., Kamnik, tel. št. 9.

Starejšo žensko

vajeno vodstva vseh kmetijskih del, sprejem. Ponudbe na upr. »Domoljuba« pod »Prva dekla« št. 736.

Pekovskega vajenca

s vso oskrbo sprejme parna pekarna Anton Smrekar, Mokronog.

Usnje

domačega izdelka nudi najugodnejše obrtnikom in kmetovalcem LAVRIC, usnjarna - št. Vid pri Stični.

Prodaj mlado svinjo

9 tednov brejo. Cena po dogovoru. - Matevž Zontar, Sv. Duh 24, p. Škofja Loka.

SCHICHTOV RADION

varuje perilo!

Tudi brez mencanja in drgnjenja, če ga kuhate v raztopini Radiona, bo perilo bleščeče belo. Na ta način varujete tkanine, perilo bo bolj trpežno in Vas bo vedno znova razveseljevalo s svojo čudovito belino.

RADION BELINA!

Mlekin je sredstvo za pomnoženje mleka pri kravah in za dobro prebavo. Zavoj mali Din 10-., veliki Din 16-.

Mlekin štud za konje izmaslo pri raznih poškodah nog in kit. Steklenica, mala Din 10-., velika Din 20-.

Mlekin prepreči mnogotere konjske bolezni posebej pa nadubo, zavoj Din 10-.

Dobro domačo pijačo brez dodatka pravega sadja napravite s »Jablincem«, zavoj Din 20-., 10-štino zadržujemo posebej.

Progritja Emosa, Iv. Kanč, Ljubljana, Hobotnik

Zlato kupuje J. Vilhar, mar. Ljubljana Sv. Petra cesta 30 pri Zmajskem mostu

Staro in preprosto ženico s dežele so povabili sorodniki v mesto ter ji pokazali razne znamenitosti; med drugim so jo povedli tudi v gledališče k večerni predstavi. Višek napetosti je bil umor v drugem dejanju. Ženi se je zasmilila uboga žrtv; zajokala je in zavpila: »Tak pustite ga vendar! Saj vam ni nič budnega storil.« Šestletna deklica je prišla v Maruno po zabelo. »Ali niste že klalič? jo je vprašala prodajalka. »Leta ne bomo nič klalič, je povedala otroče. »S čim boste pa belili?« »Hm, belili...« Deklica je bila v zadregi; brl pa si je domislila in rekla: »Belili smo pa včeraj s spoom.«

Najbolje sredstvo proti krtinam (terš) in krtinam obolenjem pri otocih je različno mazilo

„OKAMA“

Nešteto priznan od babic in mater. OKAMA mazilo čudovito upodno in hitro deluje pri vseh in vseh vrstah krtin, opetih, tuki, klaji in drugih težkih poškodb.

Dob se v lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga lekarna

Mr. OBLAK, št. Vid nad Ljubljano

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašilo. - Vse kmetovalce si lahko hitro in s malimi stroški reši svoje prašilo. Zelo stoji že 1 svetleč za 1 prašilo ter stane 1 zav. 6 din. po pošti 12 din. 8 zav. po pošti 24 din. 4 zav. po pošti 30 din. - Mnogo ugodnih pisem. Poslati pravi Redin se dobi samo s gornjo sliko.

Prodaja drogerija Kanč, Ljubljana, Židovska ul. 1. Na delih pa zahtevajte REDIN pri Valdem trgovca.

Ona: »Toda, če ne bova imela služkinje, kaj boš pa središ rešila?« On: »Če ne bova imela služkinje, ne bova nič vedela, kaj boš rešila.«

Črni gaber kupim

za tupo ali za posek pazni. Plačilo takoj, tudi pred posnetkom. Ponudbe je potrebno poslati takoj na upravo »Domoljuba« pod številko 92392.

»Domoljuba« stane 25 din na celo leto, na izposodbo 60 din. - Dopine in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnice, imenite in reklamacije na upravo »Domoljuba«. - Oglasi se zaračunavajo po poslovnem ceniku. - Teletna uredništva in uprave: 60 št. tedajsteli: dr. Gregorij Petjak. - Urednik: Jela Kodjak. - Za Jugoslovansko tiskarno: Jela Kramar.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

J. Praprotnik

Domžale - Ljubljanska cesta št. 109

priporoča svoje najnovejše šivalne stroje, pogrezljive, vseh svetovnih znamk, po najnižjih cenah. - Velika izbira moskih in damskih dvokoles. - Na zalogi tudi malo rabljeni in dobro ohranjeni šivalni stroji in dvokolesa.